

HVIDVASKSEKRETARIATET & SPORINGSGRUPPEN

– Danmarks finansielle efterretnings- og efterforskningsenhed

ÅRSBERETNING 2011

STATSADVOKATEN

STATSADVOKATEN FOR
SÆRLIG ØKONOMISK KRIMINALITET

Indhold

FORORD	3	ERFARINGER FRA DANMARK	18
VIKRSOMHEDSOMRÅDET FOR AFDELINGEN FOR FINANSIEL EFTERRETNING OG EFTERFORSKNING	4	Omgåelse af finansielle sanktioner – pengeoverførsler til Iran	18
Hvidvasksekretariatet	4	Misbrug af specifik konto under NemKontoordningen	19
Sporingsgruppen	4	Kædesvig	19
Organisationsdiagram SØK	5	Nigeriasvindel	21
ARBEJDET MED MÅLENE FOR 2011 FOR AFDELINGEN FOR FINANSIEL EFTERRETNING OG EFTERFORSKNING	6	HVIDVASKSEKRETARIATETS AKTIVITETER I TAL	22
HVIDVASKSEKRETARIATET	7	Underretninger	22
SAMARBEJDET MED UNDERRETNINGSPLIGTIGE	7	Afgivne efterretninger	23
Compliancemøder mv.	7	Toldlovsdeklarationer	23
Hvidvask i ejendomsbranchen	7	Feedback	24
Deltagelse i hvidvaskens dag i FT	8	KONKRETE SAGER	25
HVIDVASK – MISTANKE OG UNDERRETNINGSPLIGT	9	Straffesager	25
Selv hvidvask er omfattet af hvidvaskloven	9	Sager fra SKAT	33
Forbrydelsens alvor (over 1 års fængsel)	9	INTERNATIONALT SAMARBEJDE	34
Mistanken baseres på en samlet vurdering	9	Internationale samarbejdsaftaler (Memorandums of Understanding)	34
Afkræftelse af mistanken	9	Pirateri	35
Afviste henvendelser	10	Aktiviteter i Østafrika	36
Tavshedspligt/aktindsigt	10	Workshop i Tadsjikistan	37
SAMARBEJDET MED POLITIKREDSENE OG PET	11	Egmontgruppen	37
SAMARBEJDET MED FINANSTILSYNET OG ERHVERVS- OG SELSKABSSTYRELSEN – TILSYN OG STRAFFORFØLGNING	11	FATF	38
Informationsvirksomhed	11	EU	38
Anmeldelser om overtrædelse af hvidvaskloven	11	SPORINGSGRUPPEN	39
SAMARBEJDET MED SKAT	13	Om samarbejdet med politikredsene	39
Skatte- og momskriminalitet	13	Årets resultat	39
Pligten til at vedligeholde oplysninger om kunders identitet	13	Håndbog	40
Skattekontrollovens § 8 J	14	Beslaglæggelse af fly	40
HVIDVASKSEKRETARIATET DIGITALISERES	15	Assistance i rufferisag	40
NYE TRENDS	16	Beslaglæggelse med baggrund i hvidvaskunderretning	41
Typologirapporter	16	Sporingsgruppens internationale arbejde	42
Rapport om menneskehandel og menneskesmugling	17	CARIN	42
Rapport om pengeoverførselsvirksomheder og vekselbureauer	17	EU	42
		FN	42
KONTAKTOPLYSNINGER TIL HVIDVASKSEKRETARIATET:		MÅLENE FOR 2012 FOR AFDELINGEN FOR FINANSIEL EFTERRETNING OG EFTERFORSKNING	43

Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet
Bryggervangen 55
2100 København Ø

Telefon 4515 4710
(24 timers vagttelefon)
Telefax 4515 0016
Sikker e-mail fiu@politi.dk

Forord

Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitets afdeling for finansiel efterretning og efterforskning favner Hvidvasksekretariatet og Sporinggruppen. Denne årsberetning er en samlet beretning om de aktiviteter, som afdelingen har medvirket til i 2011.

Afdelingens mest centrale kerneopgaver er at bidrage til en styrket indsats mod hvidvask af udbytte fra strafbare forhold og terrorfinansiering gennem rettidig behandling, analyse og videreformidling af modtagne hvidvaskunderretninger samt at efterforske pengesporet i sager om alvorlig økonomisk kriminalitet for at spore, beslaglægge og konfiskere udbytte fra kriminalitet.

Disse kerneopgaver er løst meget tilfredsstillende i 2011. Afdelingens arbejde har således været medvirkende til, at kriminelle personer er blevet idømt mere end 36 års frihedsstraf samt yderligere andre foranstaltninger, og at kriminelle personer og netværk er blevet frataget mere end 285 millioner kr. gennem beslag, konfiskation og bødestrafte.

Årsberetningen indeholder en omfattende beskrivelse af Sporinggruppens arbejde og af hvidvasksager, hvor hvidvaskunderretninger har medvirket til domfældelse eller administrative afgørelser i sager om økonomisk kriminalitet. Det er vores håb, at disse sagsbeskrivelser kan være et brugbart værktøj til uddannelse af medarbejdere i virksomheder, der skal arbejde med hvidvaskloven. Og sagerne er yderligere med til at illustrere, at det hele nytter noget!

Hvidvasksekretariatets arbejde med sagerne om kædesvig, som er alvorlig, organiseret kriminalitet, har i 2011 illustreret styrken i hele hvidvasksystemet. De finansielle virksomheder har nemlig været i stand til at opdage denne kriminalitet meget hurtigt, og det har givet politi og SKAT styrkede muligheder for lave proaktiv efterforskning i disse sager.

Årsberetningen indeholder yderligere en evaluering af arbejdet med de strategiske mål, som afdelingen opstillede for 2011. Disse strategiske pejlemærker skal understøtte løsnin-gen af vores kerneopgaver, og vi kan i bakspejlet konkludere, at dette arbejde i det væsentlige er forløbet planmæssigt. Vi kan bl.a. nævne, at vi har afsluttet de første sager om overtrædelse af hvidvaskloven, at vi har gennemført et omfattende complianceprogram med udgangspunkt i en nyoprettet compliancesektion i Hvidvasksekretariatet, og at vi har ydet assistance til hele 45 sporingssager i politikred-sene. Internationalt har vi medvirket til bekæmpelse af pira-teri, og vi har bistået med kapacitetsopbygning i Østafrika.

Et af afdelingens vigtige mål for 2011 er dog desværre ikke tilendebragt. Vi ville i 2011 give mulighed for, at personer og virksomheder under hvidvaskloven vil kunne sende underretninger om mistænkelige transaktioner til Hvidvasksekretariatet gennem en portal på internettet. Dette arbejde er blevet forsinket, og vi forventer nu, at vi kan stille denne mulighed til rådighed i anden halvdel af 2012.

Vi har i 2011 atter oplevet et meget positivt samarbejde med alle de personer og virksomheder, der er omfattet af hvidvaskloven. Og vi vil gerne takke for deres store indsats, som er helt afgørende for afdelingens arbejde.

Jens Madsen
Statsadvokat

Per Fiig
*Vicestatsadvokat,
leder af afdelingen for
finansiel efterretning og
efterforskning*

Virksomhedsområdet for afdelingen for finansiell efterretning og efterforskning

Afdelingen for finansiell efterretning og efterforskning består af Hvidvasksekretariatet og Sporingssgruppen.

HVIDVASKSEKRETARIATET

Hvidvasksekretariatet er en finansiell efterretningsenhed, en såkaldt Financial Intelligence Unit (FIU), og en del af Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet (SØK).

Hvidvasksekretariatet er oprettet med henblik på at modtage, analysere og videreformidle underretninger om mulig hvidvask af udbytte fra strafbare forhold eller finansiering af terrorisme fra de virksomheder og personer, der er omfattet af hvidvaskloven og spillekasinooven. Sekretariatet modtager ligeledes underretninger fra offentlige myndigheder.

I 2008 og 2009 fik Hvidvasksekretariatet udvidet sit ansvarsområde til også at omfatte underretninger i relation til visse EU-sanktionsforordninger. Dette betyder, at Hvidvasksekretariatet også modtager underretninger vedrørende mistænkelige finansielle transaktioner, der kan have tilknytning til spredning af masseødelæggelsesvåben til Iran og Nordkorea.

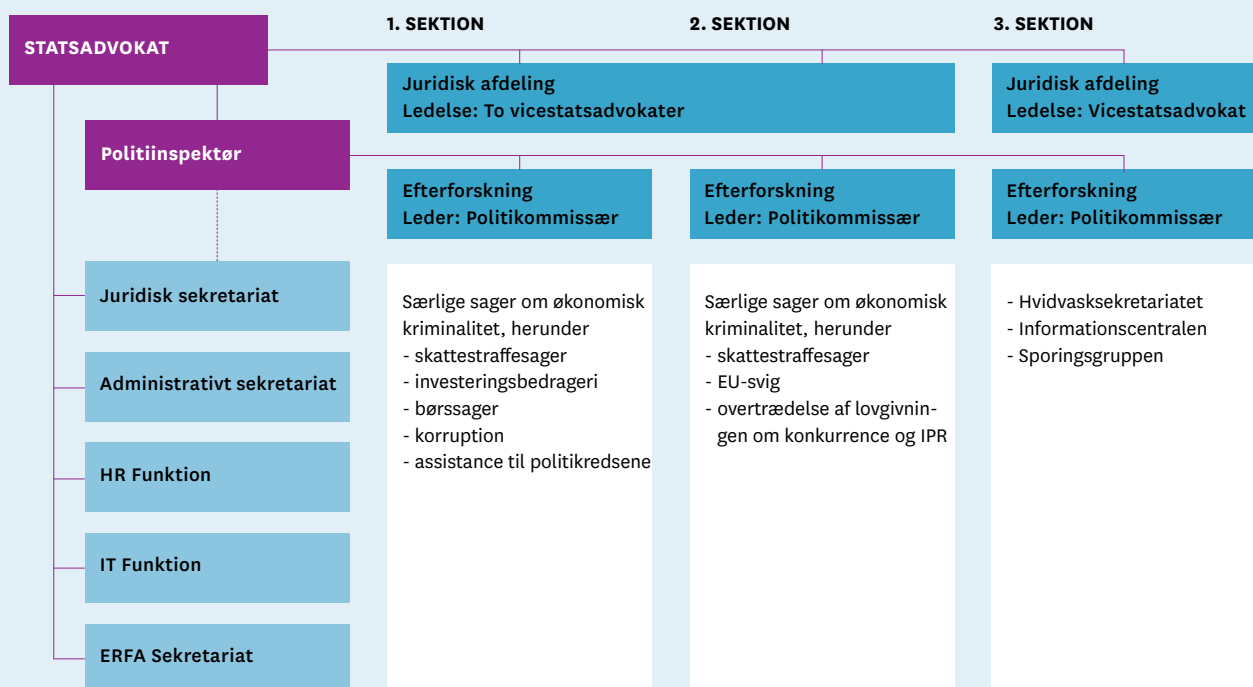
Personalet i Hvidvasksekretariatet bestod ved begyndelsen af 2012 af 3 jurister, 7 politifolk, 2 reservebetjente og 3 administrative medarbejdere. 3 medarbejdere fra SKAT er tillige tilknyttet Hvidvasksekretariatet for med deres særlige ekspertise at bistå med analyse af hvidvaskunderretningerne.

SPORINGSGRUPPEN

Sporingsgruppen er en tværfaglig enhed, der skal opspore udbytte fra kriminalitet med henblik på konfiskation af dette.

Sporingsgruppen efterforsker pengesporet i sager om kompliceret økonomisk kriminalitet og kan samtidig assistere politikredsene med den finansielle efterforskning af sager om f.eks. kvindehandel, illegal arbejdskraft, rufferi, menneskesmugling, våbensmugling og narkotikakriminalitet.

Sporingsgruppen består af 1 jurist og 4 polititjenestemænd. Der kan om nødvendigt tilknyttes en medarbejder fra SKAT og en ekstern revisor.

ORGANISATIONSDIAGRAM FOR SØK

Arbejdet med målene for 2011 for afdelingen for finansiel efterretning og efterforskning

Afdelingen for finansiel efterretning og efterforskning fokuserer hvert år på en række strategiske pejlemærker, der skal understøtte løsningen af vores kerneopgaver. I denne årsberetning redegøres der for status på dette arbejde.

HVIDVASKSEKRETARIATET

Hvidvasksekretariatet fokuserede i 2011 på fire strategiske pejlemærker:

1. Vi ville gennemføre en digitalisering af hvidvasksekretariatet

Indfrielse af dette vigtige mål er blevet forsinket og derfor kun delvist indfriet i 2011. Vi har bl.a. ikke fået introduceret det elektroniske hvidvasksystem, der skal give vores samarbejdspartnere mulighed for at aflevere hvidvaskunderretninger i elektronisk form. Dette strategiske pejlemærke, der videreføres i 2012, er nærmere omtalt nedenfor side 15.

2. Vi ville styrke vores samarbejde med virksomheder omfattet af hvidvaskloven og spilleloven

Vi har i 2011 etableret en egentlig compliancesektion i Hvidvasksekretariatet – og både har fokus på samarbejdet med meget aktive virksomheder og hele sektorer, som vi ikke tidligere har haft meget kontakt med. Dette arbejde, der er nærmere omtalt på side 7, har været med til at sikre en øget tilgang af hvidvaskunderretninger i 2011.

3. Vi ville styrke vores samarbejde med øvrige myndigheder på hvidvaskområdet

Vi har i 2011 arbejdet tæt sammen med de øvrige myndigheder på hvidvaskområdet og bl.a. etableret faste kanaler for hurtig udveksling af oplysninger og indgivelser af anmelder om overtrædelser af hvidvaskloven. Vi har endvidere afsluttet de første store sager om overtrædelse af hvidvaskloven. Dette er nærmere omtalt nedenfor på side 11.

4. Vi ville holde et internationalt fokus

Vi har i 2011 arbejdet for at få en række samarbejdsaftaler på plads med finansielle efterretningsenheder i andre lande, så vi kan udveksle efterretninger til bekæmpelse af økonomisk kriminalitet og finansiering af terrorisme. Og vi har bidraget med ekspertviden i en række internationale sammenhænge – bl.a. om bekæmpelse af pirateri. Dette er nærmere omtalt nedenfor på side 35.

SPORINGSGRUPPEN

Hvidvasksekretariatet fokuserede i 2011 på tre strategiske pejlemærker:

1. Vi ville etablere en asset manager funktion

Vi har i 2011 haft en medarbejder ansat til at forvalte de aktiver, som gruppen har beslaglagt, på en god og sikker måde. Denne funktion er af ressourcemæssige årsager ikke videreført i 2012.

2. Vi ville indlede assistance til politikredsene i mindst syv sager

Vi har indledt assistance i 51 sager i 2011, hvoraf de 45 var assistanceanmodninger fra politikredsene.

3. Vi ville udarbejde en håndbog i sporing

Vi har i 2011 udarbejdet en håndbog om sporing, beslaglæggelse og konfiskation, og den vil blive formidlet til politikredsene i 2012. Det vil understøtte politikredsene med en række værktøjer til selv at tage fat på den finansielle efterforskning, så finansiel efterforskning på sigt kan blive en naturlig del af efterforskningen i alle sager om alvorlig økonomisk kriminalitet i politikredsene.

Sporingsgruppens arbejde er nærmere omtalt på side 39.

Hvidvasksekretariatet

Samarbejdet med underretningspligtige

Et godt og tæt samarbejde med de virksomheder, der skal underrette Hvidvasksekretariatet om mistænkelige transaktioner med relation til hvidvask eller terrorfinansiering, er helt afgørende for vores arbejde. Vi arbejder målrettet for, at alle virksomheder kender deres opgaver, og at de er klædt bedst muligt på til at opdage de transaktioner, der skiller sig ud som mistænkelige.

Vi har i 2011 etableret en compliancesektion i hvidvasksekretariatet, der skal have tættere kontakt til virksomhedernes tilsvarende complianceenheder og løbende sikre, at der ikke er forhindringer for et frugtbart samarbejde.

Målet med dette arbejde er, at virksomhederne bliver klædt endnu bedre på til at opdage mistænkelige transaktioner med relation til hvidvask og finansiering af terrorisme, og at vi derfor modtager flere underretninger, der gør det muligt for os at videreformidle flere finansielle efterretninger af høj kvalitet til vores offentlige samarbejdspartnere.

COMPLIANCEMØDER MV.

Vi har i 2011 startet et egentligt complianceprogram, hvor vi har holdt møder med en række finansielle virksomheder. Der var bl.a. tale om de 6 største banker (der befinder sig i Finanstilsynets størrelsesgruppering 1) og de to virksomheder uden for banksektoren, som vi modtager flest underretninger fra. På disse møder med den enkelte virksomhed drøftede vi samarbejdet om hvidvaskbekæmpelsen, aktuelle tendenser i økonomisk og organiseret kriminalitet samt løsningen af den konkrete opgave med opdagelse af og underretning om mistænkelige transaktioner. Herudover var der mulighed for spørgsmål og feedback om konkrete sager.

Det er tanken i fremtiden dels at gøre disse møder tilbagevendende, dels at udvide kredsen med en række mellemstore finansielle virksomheder.

Vi har også haft særligt fokus på hele sektorer, som slet ikke eller kun i meget begrænset omfang underretter os om mistænkelige transaktioner. I 2011 har vi taget kontakt til forsikringsbranchen og ejendomsmæglere for at sikre os, at disse virksomheder er opmærksomme på risikoen for, at de kan blive misbrugt til hvidvask og finansiering af terrorisme, og at de kender deres pligter ifølge hvidvaskloven.

Hvidvasksekretariatet har i den forbindelse sammen med Finanstilsynet haft et særdeles positivt forløb med brancheorganisationen Liv & Pension, hvor man generelt drøftede branchens tilgang til hvidvaskområdet. Som en del af forløbet gennemgik vi i fællesskab en række anonymiserede, konkrete sager fundet af Liv & Pensions medlemmer. Disse sager dannede et grundlag for en frugtbar drøftelse af, hvornår der skal bør ske underretning til Hvidvasksekretariatet.

HVIDVASK I EJENDOMSBRANCHEN

Hvidvasksekretariatet har endvidere sammen med Finanstilsynet drøftet pligterne efter hvidvaskloven med en brancheforening for ejendomsmæglere, hvor vi ligeledes generelt drøftede risikoen for, at denne branche kan blive misbrugt til hvidvask af udbytte mv.

Når vi drøfter denne risiko med brancher, der endnu ikke sender mange underretninger til Hvidvasksekretariatet, er det i sagens natur svært at fremkomme med tilfælde, hvor en hvidvaskunderretning fra den pågældende branche har ført til en straffesag om hvidvask af udbytte. Her anbefaler vi at læse rapporter fra FATF, der har analyseret branchespecifikke sager fra hele verden, og peger på ting, virksomhederne skal være opmærksomme på i kampen mod hvidvask (se nedenfor side 16 om disse rapporter).

Nedenstående sag er dog et glimrende eksempel på hvidvask i ejendomsbranchen fra en aktuel dansk straffesag.

En sag fra 2011, hvor sporingsgruppen i SØK ydede assistance til Københavns Politi, viser nemlig hvorledes udbytte af kriminalitet bliver kanaliseret ind i investeringer i fast ejendom. Det understreges, at det konkrete forløb ikke indebar medvirken af danske ejendomsmæglere eller realkreditinstitutter.

Ved Østre Landsrets dom af 8. september 2011 blev en dansk mand A idømt 10 års fængsel for omfattende hashkriminalitet begået i perioderne 2002-2003 og 2007-2008.

Der blev ved landsrettens dom konfiskeret betydelige værdier hos A og hos et selskab, som A ejede 90 procent af. Herunder blev der hos selskabet konfiskeret 90 procent af 10 lejligheder i Bulgarien. Landsretten fandt det bevist, at lejlighederne var tilvejebragt for midler, der hidrørte fra A's indtægter fra den begåede hashkriminalitet.

Sagen var en udløber af et større sagskompleks, hvor der var udmålt straffe på mellem 2 og 16 års fængsel.

Af de øvrige domfældelser skal i denne sammenhæng nævnes sagerne mod henholdsvis A's ægtefælle og fader, som begge blev dømt for hæleri med hensyn til udbytte fra A's hashkriminalitet. Ægtefællen og faderen havde således begge ageret stråmænd for A i forbindelse med køb af lejligheder i udlandet.

Ved Københavns Byrets dom af 3. december 2010 blev ægtefællen idømt 2 års fængsel for blandt andet at have købt dels 6 lejligheder i Bulgarien for ca. 1,4 mio. kr., dels 1 lejlighed i Spanien for ca. 1,5 mio. kr., hvilke penge alle stammede fra A's hashkriminalitet.

Faderen blev ved Københavns Byrets dom af 20. september 2011 idømt 6 måneders fængsel for at have købt dels 1 lejlighed i Portugal for ca. 1 mio. kr., dels 2 lejligheder i Bulgarien for ca. 740.000 kr., hvilke penge alle stammede fra A's hashkriminalitet.

DELTAGELSE I HVIDVASKENS DAG I FT

Hvidvasksekretariatet har endvidere deltaget i Finanstilsynets heldagsseminar om hvidvask i november 2011. Seminaret havde bred deltagelse af myndigheder og brancheorganisationer med relevans for bekæmpelsen af hvidvask og terrorfinansiering. Under seminaret holdt Hvidvasksekretariatet indlæg om nye trends i økonomisk kriminalitet samt arbejdet med hvidvaskunderretninger.

”En sag fra 2011 viser nemlig, hvorledes udbytte af kriminalitet bliver kanaliseret ind i investeringer i fast ejendom”

Hvidvask – mistanke og underretningspligt

Som det fremgår ovenfor, har vi i 2011 haft god anledning til at drøfte og præcisere omfanget og karakteren af de forpligtelser, der påhviler virksomheder, som er omfattet af hvidvaskloven. Dette har givet os en god indsigt i de overvejelser og misforståelser, der opstår i hvidvaskarbejdet.

I det følgende vil vi kort gennemgå de 6 væsentligste af de grundlæggende spørgsmål, der er kommet frem i vores dialog med de virksomheder, der leverer underretninger til hvidvasksekretariatet.

1. SELVHVIDVASK ER OMFATTET AF HVIDVASKLOVEN

Hvidvask og hæleri hænger nøje sammen, men er ikke sammenfaldende begreber.

Man kan begå hvidvask vedrørende udbyttet af sin egen kriminalitet, mens dette ikke er tilfældet med hæleri. Det betyder alligevel, at alle transaktioner er omfattet af underretningsforpligtelsen, uanset hvem der må antages have begået hovedforbrydelsen.

Vil en narkohandler eksempelvis indsætte de penge, han selv har modtaget for sit narkosalg, på sin bankkonto, skal der ske underretning om hvidvask til Hvidvasksekretariatet. Dette gælder, selv om han alene vil blive straffet for narkosalg og ikke for hæleri.

2. FORBRYDELSENS ALVOR (OVER 1 ÅRS FÆNGSEL)

Efter hvidvaskloven skal der kun ske underretning til Hvidvasksekretariatet om en mulig lovovertrædelse, hvis den kan straffes med fængsel i over 1 år.

Grænsen på 1 års fængsel gælder for en forbrydelses strafferamme og ikke den konkrete forskyldte straf. Der skal således underrettes om udbytte fra et tyveri, hvor der er 1 år og 6 måneder i strafferammen, selv om tyven kun kan forventes at få 30 dages fængsel.

Denne regel bør ikke få nogen stor praktisk betydning, da det ikke er den underretningspligtiges opgave at forsøge at forstå, hvilken forbrydelse en transaktion er forbundet med. Det er i praksis endvidere svært at forestille sig situationer, hvor det vil være berettiget at undlade en underretning under henvisning til denne begrænsning.

Hvis en medarbejder i en underretningspligtig virksomhed imidlertid helt sikkert ved, at en transaktion vedrører udbytte fra en forbrydelse, der medfører 1 års fængsel eller derunder, er der ikke underretningspligt. Derimod vil medvirken til gennemførelsen af transaktionen for medarbejderen kunne være strafbar som hæleri.

3. MISTANKEN BASERES PÅ EN SAMLET VURDERING

Virksomhedens compliancemedarbejdere skal fokusere på det mistænkelige i hele den foreliggende situation. Dermed skal fokus være på det, der er atypisk i forhold til normale kundeforhold, enten fordi transaktionen i sig selv er atypisk, eller fordi omstændighederne omkring den er det.

Det kan meget vel være således, at transaktionen i sig selv er normal, men at medarbejderen ad anden vej er i besiddelse af oplysninger, der gør situationen mistænkelig. Mistanken og dermed underretningspligten skal basere sig på en samlet vurdering. Her kan transaktionens karakter, kundens adfærd, herunder udtalelser og fortællelser, andre atypiske eller særegne forhold ved eller omkring kunden indgå.

4. AFKRÆFTELSE AF MISTANKEN

Virksomheden skal ifølge hvidvaskloven forsøge at afkræfte en opstået mistanke, inden der sker underretning til Hvidvasksekretariatet. Kun hvis mistanken ikke kan afkræftes, skal der ske underretning.

Dette betyder imidlertid ikke, at virksomheden skal anstille omfattende undersøgelser, foretage efterforskning og lignende. Mistanken skal umiddelbart og fuldstændigt kunne afkræftes, typisk ved en henvendelse til kunden. Det vil imidlertid ikke være tilstrækkeligt med en uunderbygget oplysning fra kunden for at afkræfte mistanken; der må kræves dokumentation for kundens påstand.

Hvis en usædvanlig stor indsættelse eksempelvis forklares ved, at kunden netop har solgt et værdifuldt arvet maleri, er det relevant at se afregningen fra auktionsfirmaet.

Det er vigtigt at understrege, at *hvis man er i tvivl, skal der altid ske underretning.*

Eksempel på en konkret afgørelse om afkræftelse af mistanke fra Erhvervsstyrelsen:

”Betingelserne i lovens § 7, stk. 1, 2. pkt., for at afkræfte mistanke om hvidvask forudsætter efter styrelsens opfattelse, at resultatet af undersøgelserne dokumenterer, at der ikke længere er grundlag for mistanke.

Efter styrelsens opfattelse er der ikke, sådan som sagen er oplyst, fremskaffet sådan dokumentation.

Efter styrelsens opfattelse burde De derfor have underrettet Hvidvasksekretariatet i henhold til lovens § 7, stk. 1.”

5. AFVISTE HENVENDELSER

Afvises en anmodning om gennemførelse af en mistænkelig transaktion eller nægtes oprettelse af et kundeforhold helt, skal der også ske underretning. De grunde, der fører til afvisningen, vil ofte i sig selv være grundlag for en mistanke.

I afvisningstilfælde, hvor der ikke afsættes noget transaktionsspor, kan det endvidere af hensyn til muligheden for efterforskning være særligt relevant med en hurtig underretning.

6. TAVSHEDSPLIGT/AKTINDSIGT

De underretningspligtige har tavshedspligt over for deres kunde i relation til underretningen. Til gengæld fritager hvidvaskloven dem for ansvar i forbindelse med afgivelsen af underretningen til Hvidvasksekretariatet.

Selve underretningen vil typisk ikke komme til kundskab for nogen uden for Hvidvasksekretariatet.

Den er ikke undergivet aktindsigt og vil i det tilfælde, hvor underretningen fører til strafferetlig forfølgning, kun blive fremlagt i det omfang, grundlaget for et retsskridt eller et bevis ikke kan fremskaffes på anden vis.

- Der skal underrettes om gerningsmandens egne dispositioner over udbytte (selvhvidvask)
- Det er ikke nødvendigt at identificere forforbrydelsen. Fokuser på det usædvanlige, det mistænkelige.
- Mistanken baseres på en samlet vurdering
- Underret, hvis mistanken ikke umiddelbart kan afkræftes
- Mistanken skal afkræftes fuldstændigt
- Kræv dokumentation for kundens forklaring
- Henvendelser, der afvises og som har givet anledning til mistanke, skal altid indberettes

”Hvis man er i tvivl, skal der altid ske underretning”

Samarbejdet med politikredsene og PET

Et tæt nationalt samarbejde vedrørende bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering er afgørende for, at Danmark kan opnå gode resultater og leve op til de internationale krav, der stilles på disse områder.

Hvidvasksekretariatet samarbejder løbende med politikredsene om bekæmpelsen af hvidvask.

Hvidvasksekretariatet registrerer og analyserer de modtagne underretninger og foretager den indledende efterforskning. Kun de hvidvaskunderretninger, der efter Hvidvasksekretariatets vurdering kan efterforskes yderligere lokalt eller indgå i en eksisterende straffesag, sendes til den ansvarlige politikreds, der afgør endeligt, om der skal iværksættes yderligere efterforskning og eventuelt indledes en straffesag.

Politikredsene kan til enhver tid trække på den samlede mængde efterretninger, der er kendt af Hvidvasksekretariatet og opbevares i sekretariatets analyse- og efterforskningsstøttedatabase.

Hvidvasksekretariatet assisterer endvidere politikredsene med at fremskaffe oplysninger via Interpol eller andre landes finansielle efterretningsenheder.

I 2011 blev 309 efterretningsrapporter afgivet til politikredsene, mens de resterende underretninger blev behandlet i Hvidvasksekretariatet eller i SØK's efterforskningssektioner.

Underretninger, der har en naturlig tilknytning til SØK's virksomhedsområde, behandles i statsadvokaturens efterforskningssektioner. Ligesom Hvidvasksekretariatet altid selv behandler hvidvaskunderretninger vedrørende transaksioner, hvor der hverken er person- eller selskabsmæssig tilknytning til Danmark.

Politiets Efterretningstjeneste (PET) er en vigtig samarbejdspartner, når det gælder underretninger om finansiering af terrorisme.

Samarbejdet med Finanstilsynet og Erhvervs- og Selskabsstyrelsen – tilsyn og strafforfølgning

Hvidvasksekretariatet har også i 2011 prioriteret samarbejdet med de to myndigheder, der fører tilsyn med hovedparten af virksomheder og personer omfattet af forpligtelserne efter hvidvaskloven. Samarbejdet er fokuseret på en fælles indsats for at sikre overholdelse af disse pligter.

Finanstilsynet fører blandt andet tilsyn med pengeinstitutter og pengeoverførselsvirksomheder. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen fører bl.a. tilsyn med revisorer, vekselkontorer og udbydere af tjenesteydelser til virksomheder.

INFORMATIONSVIRKSOMHED

Hvidvasksekretariatet arbejder sammen med begge myndigheder for at informere om pligterne efter hvidvaskloven. Dette arbejde omfatter både møder med enkelte virksomheder og brancheforeninger samt deltagelse i myndighedernes arbejde med at lave vejledninger og informationsmateriale.

ANMELDELSER OM OVERTRÆDELSE AF HVIDVASKLOVEN

Når myndighederne er på inspektion hos virksomheder, der er omfattet af hvidvaskloven, kan de nogle gange konstatere ulovlige forhold. Er forholdene af en vis grovhed, anmelder tilsynsmyndighederne sagen til Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet. Disse sager behandles ofte af medarbejdere med tilknytning til Hvidvasksekretariatet for at drage fordel af den særlige fagekspertise vedrørende hvidvaskloven, man har oparbejdet her.

I 2011 blev den første større sag om overtrædelse af hvidvaskloven afgjort med en bøde på 3,7 millioner kr. Sagen startede i 2009, da Finanstilsynet efter en inspektion meldte en udenlandsk bankfilial i Danmark til Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet. Bankfilialens brud på hvidvaskloven omfattede blandt andet flere organisatoriske brister, mangelfulde forretningsgange, en række tilfælde af utilstrækkeligt kundekendskab og manglende overvågning af faste kundeforhold. Derudover havde filialen undladt at indføre procedurer til at kunne afgøre, om en kunde var en politisk udsat person i et andet land.

Finanstilsynet har i 2011 ikke foretaget nye anmeldelser til statsadvokaturen for overtrædelse af hvidvaskloven.

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen har i 2011 anmeldt 2 selskaber og 1 person til statsadvokaturen for overtrædelse af hvidvaskloven. Det drejer sig i alle tilfælde om udbydere af tjenesteydelser til virksomheder. Disse straffesager var ikke færdigbehandlede i statsadvokaturen ved udgangen af 2011.

Opgaven med at strafforfølge virksomheder og enkeltpersoner, der ikke overholder forpligtelserne efter hvidvaskloven, sker som en del af den samlede indsats for at bekæmpe hvidvask af udbytte fra strafbare forhold og finansiering af terrorisme. Hvidvasksekretariatet prioriterer derfor varetagelsen af denne opgave og understøtter dermed tilsynsmyndighedernes indsats for at sikre overholdelsen af hvidvaskloven.

”Opgaven med at strafforfølge virksomheder og enkeltpersoner, der ikke overholder forpligtelserne efter hvidvaskloven, sker som en del af den samlede indsats for at bekæmpe hvidvask af udbytte fra strafbare forhold og finansiering af terrorisme”

Samarbejdet med SKAT

SKATTE- OG MOMSKRIMINALITET

En del af de underretninger, der sendes til Hvidvasksekretariatet, indeholder indikationer på mulig skatte- eller momskriminalitet. Hvidvasksekretariatet har derfor i en årrække haft et tæt samarbejde med SKAT.

Dette samarbejde er fortsat i 2011. Igennem hele året har SKAT haft 2-3 medarbejdere indstationeret i Hvidvasksekretariatet for at identificere og behandle de efterretninger, der kan have interesse for skat. Det vil sige sager, som indeholder indikationer for skatte- eller momskriminalitet og derfor overgår til SKAT's sagsbehandling – enten sideløbende med eller i stedet for en politimæssig efterforskning.

Sagerne vil ofte ende med en afgørelse i skatte- og afgiftssystemet, men kan efter omstændighederne vende tilbage til politi og anklagemyndighed med en anmeldelse fra SKAT om bl.a. skatte- eller momskriminalitet.

Dette samarbejde har vist sig at være særdeles værdifuldt for SKAT. Således har SKAT i årene 2009-2011 foretaget reguleringer med et provenu på i alt cirka 390 millioner kroner på baggrund af oplysninger fremkommet fra Hvidvasksekretariatet. Herudover har oplysningerne medvirket til udpegning af kontrolemler for SKAT i en lang række andre sager.

Endvidere har SKAT på baggrund af oplysninger fremkommet fra Hvidvasksekretariatet foretaget udlæg i årene 2009, 2010 og 2011 på i alt cirka 1,5 millioner kr. i sager, hvor tidligere dømte ikke har betalt skyldige bøder, konfiskerede beløb eller sagsomkostninger.

Hvidvasksekretariatet har i 2011 sammen med SKAT intensiveret indsatsen mod kædesvig. Vi har bl.a. i fællesskab analyseret et større antal aktuelle hvidvaskunderretninger om kædesvig. Analysen skal danne grundlag for en mere målrettet indsats mod denne form for organiseret kriminalitet, der har fået et meget betydeligt omfang i 2011.

Vi giver en række gode råd om kædesvigssager nedenfor på side 19.

TAL I MIO. KR.

År	Skat	Moms og afgifter
2009	169,6*	*
2010	56,4	32,3
2011	75,4	55,6

* Tallene for 2009 er ikke opdelt

De afgørelser, som SKAT træffer på baggrund af en hvidvaskunderretning, kan opdeles i to grupper.

Den første gruppe omhandler sager, der er igangværende i SKAT, og hvor SKAT efterfølgende modtager oplysninger fra Hvidvasksekretariatet.

Disse oplysninger kan enten belyse sagen yderligere i form af oplysninger om overførsler af penge, nye konti, personoplysninger eller lignende.

Nogle gange indeholder oplysningerne fra Hvidvasksekretariatet dokumenter, f.eks. kontoudskrifter, som ikke stemmer overens med de dokumenter, som virksomheden selv har sendt til SKAT. Sagen skifter hermed karakter fra at alene være en sag med mistanke om f.eks. udeholdt omsætning til også at omfatte dokumentfalsk.

Den anden gruppe omhandler sager, hvor SKAT efter visitering af hvidvaskoplysningen starter en sag på baggrund af netop de modtagne hvidvaskoplysninger. Ofte er der for SKAT tale om nye oplysninger, der ikke fremgår af SKAT's digitale opslags- og søgesystemer. Derfor har SKAT heller ikke udsøgt virksomhederne eller personer som egnede kontrolemler i kontrolplanlægningsfasen.

Det er alene sager fra gruppe 2, der er indeholdt i tabellen ovenfor.

PLIGTEN TIL AT VEDLIGEHOEDE OPLYSNINGER OM KUNDERS IDENTITET

Hvidvasksekretariatet modtog i 2011 en underretning, som er meget illustrativ for den pligt til at vedligeholde oplysninger om kunders identitet, der påhviler virksomheder efter hvidvaskloven. Sagen blev afgjort i samarbejde med SKAT.

Hvidvasksekretariatet modtog en underretning vedrørende en konto med en indestående på 14 millioner kr. Kontoen var oprettet i 1985 ved en anmodning modtaget på brev. Anmodningen kom angiveligt fra en udenlandsk statsborger bosiddende i Saudi Arabien.

Siden 1985 var alle dispositioner over kontoen varetaget af en fuldmagtshaver, som var en dansk statsborger bosiddende i udlandet. Banken har aldrig haft kontakt med kontohaveren.

Nu ønskede fuldmagtshaveren at få overført en række større beløb til konti oprettet til sig selv, sin hustru og sine børn. Banken nægtede dette under henvisning til at overførslerne lå uden for fuldmagten, og henviste fuldmagtshaver til at fremskaffe dokumentation og legitimation vedrørende kontohavers eksistens samt en tilstrækkelig fuldmagt. Kunden kunne ikke levere disse oplysninger.

Efter drøftelse med Hvidvasksekretariatet spærrede banken engagementet. En virksomhed omfattet af hvidvaskloven må nemlig – efter hvidvasklovens §§ 12 og 13 – ikke udføre transaktioner for en kunde, hvis der er opstået tvivl om, hvorvidt tidligere indhentede oplysninger om kundens identitet er korrekte eller tilstrækkelige.

Hvidvasksekretariatet oversendte sagen til SKAT, der i medfør af skattekontrollovens § 8 J skal behandle konti, om hvis indehavers identitet pengeinstituttet ikke har sikker viden. SKAT har efterfølgende bekræftet spærringen af kontoen i medfør af denne bestemmelse og har nu fastsat en etårig frist, efter hvis udløb pengene vil blive inddraget til statskassen, såfremt ingen berettiget indsigelse er fremsat inden fristens udløb.

”En virksomhed omfattet af hvidvaskloven må nemlig – efter hvidvasklovens §§ 12 og 13 – ikke udføre transaktioner for en kunde, hvis der er opstået tvivl om, hvorvidt tidligere indhentede oplysninger om kundens identitet er korrekte eller tilstrækkelige”

SKATTEKONTROLLOVENS § 8 J, STK. 5

Stk. 5. Told- og skatteforvaltningen kan bestemme, at der i 6 måneder efter et af denne fastsat tidspunkt ikke må foretages dispositioner over konti, om hvis indehavers identitet kontoføreren ikke har sikker viden, før indehaveren har identificeret sig over for told- og skatteforvaltningen. Konti, hvis indehaver ikke har kunnet identificeres efter 1. pkt., kan efter told- og skatteforvaltningens nærmere bestemmelse spærres i et antal år og derefter efter forudgående offentlig varsling i Statstidende med 12 måneders frist inddrages til fordel for statskassen, såfremt ingen berettiget indsigelse er fremkommet derimod inden fristens udløb. Told- og skatteforvaltningen kan dog under særlige omstændigheder undlade sådan inddragelse eller yde godtgørelse af allerede inddragne beløb.

Hvidvasksekretariatet digitaliseres

Hvidvasksekretariatet har i 2011 arbejdet mod at kunne overgå til en ren digital sagsbehandling. Dette arbejde er blevet forsinket, men vi forventer, at det vil kunne fuldføres i 2012.

Hvidvasksekretariatets kerneopgaver er at modtage, analysere og videreformidle underretninger om mistænkelige finansielle transaktioner. Disse opgaver indebærer i dag en række arbejdsfunktioner, som med stor fordel kan digitaliseres.

Det er primært opgaver i forbindelse med modtagelsen af underretninger, hvor der kan opnås gevinster ved en digitalisering, men bedre it-understøttelse vil samtidig kunne styrke arbejdet med at analysere og videreformidle efterretninger til politikredsene og andre offentlige myndigheder.

Vi har derfor i 2010 indgået en kontrakt om levering af nye it-faciliteter, der gør det muligt at levere hvidvaskunderretninger elektronisk. Disse it-faciliteter indeholder samtidig en række væsentligt styrkede analyseværktøjer til arbejdet med efterretningerne.

Dette system blev implementeret i Hvidvasksekretariatet ved udgangen af 2011, og Hvidvasksekretariatet har dermed fået meget gode værktøjer til at understøtte vores analytiske kapacitet. Vi er dermed blevet bedre til at kunne håndtere større datamængder og forbinde de mistænkelige transaktioner med andre oplysninger om aktuel (organiseret) kriminalitet. Det vil i sidste ende styrke vores evne til at kunne formidle finansielle efterretninger til andre offentlige myndigheder.

Vi er desværre blevet forsinkede med implementeringen af den del af systemet, som muliggør modtagelse af hvidvaskunderretninger i elektronisk format på internettet. Vi forventer nu, at denne funktion bliver tilgængelig i anden halvdel af 2012, når vi har fået testet systemet godt igennem i samarbejde med enkelte finansielle virksomheder.

Hvidvasksekretariatet vil på dette tidspunkt etablere en hjemmeside (<http://www.hvidvask.dk>), som både skal være det sted, hvor underretninger om mistænkelige transaktioner kan afleveres elektronisk, og samtidig et videnscenter om hvidvask og terrorfinansiering. De tilgængelige informationer på hjemmesiden vil bl.a. omfatte de indikatorer på eventuel hvidvask af udbytte eller finansiering af terrorisme, som tidligere har været en del af vores årsberetninger, hvidvaskloven, vejledninger mv.

Nye trends

TYPOLOGIRAPPORTER

FATF udgiver hvert år omfattende analyserapporter, der ud fra internationale erfaringer med en række beskrevne konkrete sager om hvidvask og finansiering af terrorisme opstiller lister over opmærksomhedspunkter – de såkaldte indikatorer. Indikatorlisterne findes i slutningen af rapporterne.

Disse sager og indikatorer kan de underretningspligtige bruge til uddannelse af medarbejdere og justering af elektroniske overvågningssystemer. Dette gælder, selv om sagerne oftest er fra andre lande end Danmark, fordi hvidvaskmetoderne er generelle og vil kunne genfindes på tværs af landegrænser i hele verden.

Rapport om menneskehandel og menneskesmugling

Rapporten beskriver hvidvask i relation til de to udbredte former for alvorlig organiseret kriminalitet omhandlende menneskehandel og menneskesmugling. Denne kriminalitet omfatter transport og husning af mennesker ved anvendelse af tvang eller lignende med henblik på udnyttelse af disse mennesker til prostitution, tvangsarbejde, slaveri eller lignende, samt organiseret ulovlige transporter af indvandrere over landegrænser, typisk med henblik på illegalt arbejde i det pågældende land.

Begge kriminalitetstyper er voksende i omfang, da de er uhyre profitable for organiserede kriminelle. Det skønnes, at det årlige globale kriminelle udbytte af menneskehandel (2005) udgør 60 mia. USD, hvilket er næsten halvdelen af udbyttet ved alle former for ulovlig handel (herunder narkotika, våben og forfalskede varer).

Der er tale om kriminalitet, der også i Danmark udgør et alvorligt problem. Særlig indsatsen mod kvindehandel, herunder udnyttelse til prostitution, har siden 2001 været et af de kriminalitetsområder, Rigspolitiets nationale efterforskningscenter har haft fokus på.

Rapporten indeholder en detaljeret gennemgang af hvidvasksager inden for dette felt fra forskellige dele af verden og opstiller på den baggrund en omfattende liste af indikatorer for tilstedeværelse af denne alvorlige form for organiseret, international kriminalitet. Den overordnede konklusion er, at denne kriminalitetsform i meget vidt omfang er kontantbaseret, hvorfor opmærksomheden indledningsvist skal være rettet mod kontante transaktioner.

Rapporten er i Danmark relevant for bl.a. pengeinstitutter, pengeoverførselsvirksomheder og spillekasinoer. En del af indikatorerne er således specifikt rettet mod disse brancher samt forhandlere af højværdigenstande.

EKSEMPLER PÅ INDIKATORER PÅ MENNESKEHANDEL OG -SMUGLING

- Prostituerede, som overfører små pengebeløb til familie i deres hjemland, og veksler store beløb til store sedler til bagmænd
- Kunder, der eskorteres ved bankbesøg, hvor de indsætter penge
- Nye kunder fra risikolande (Østeuropa, Vestafrika, Sydøstasien), som udfører hyppige, større transaktioner
- Samme adresse, telefonnummer eller ansættelsessted forekommer i forbindelse med flere konti åbnet i forskellige navne
- Kundens telefonnummer er identisk med et telefonnummer fra en prostitutions-annonce

Du kan læse rapporten [her](#).

Rapport om pengeoverførselsvirksomheder og vekselbureauer

Rapporten beskriver risikoen for hvidvask og finansiering af terrorisme i forbindelse med pengeoverførselsvirksomheder og vekselbureauer. Den bygger på erfaringer fra et omfattende antal sager om misbrug af pengeoverførselsvirksomheder og vekselbureauer til hvidvask af udbytte fra strafbare forhold og finansiering af terrorisme.

En analyse af disse sager viser, at virksomheder inden for sektoren både har medvirket bevidst og uforvarende i hvidvask transaktioner og finansiering af terrorisme. Risikoen for hvidvask mv. relaterer sig både til virksomhedernes kunder, ejere af virksomhederne og virksomhedernes agenter.

Rapporten konkluderer blandt andet, at sektoren frembyder en udfordring for myndighederne i de enkelte lande og peger på, at niveauet for underretninger på europæisk plan er lavt i forhold til sektorens størrelse.

Rapporten giver et overblik over sektoren på europæisk niveau og identificerede metoder og teknikker til hvidvask og terrorfinansiering inden for denne sektor.

På baggrund af det indhentede materiale har man udarbejdet en liste over indikatorer for vekselbureauer og pengeoverførselsvirksomheder, som kan hjælpe virksomheder med at identificere mistænkelig adfærd og beskytte sig selv mod kriminelle.

Rapporten – både de mange illustrative sager og ikke mindst den lange liste over indikatorer – er efter Hvidvasksekretariatets vurdering yderst relevant i en dansk sammenhæng. Den er relevant for pengeoverførselsvirksomheder og vekselbureauer til overvågning af kunder og agenter samt for eksempelvis pengeinstitutter og revisorer, der samarbejder med denne type virksomheder.

Du kan læse rapporten [her](#).

EKSEMPLER PÅ INDIKATORER PÅ HVIDVASK

Vekselbureauer:

- Veksling af sedler med lavt pålydende for sedler med højt pålydende
- Veksling af store beløb, der ikke er begrundet i kundens virksomhed
- Kunden anmoder om sedler med højt pålydende, særligt 500-euro-sedler
- Gentagne vekslinger lige under grænsen for krav om legitimation

Pengeoverførselsvirksomheder:

- Pengeoverførsler tilsyneladende uden økonomisk begrundelse eller underliggende transaktioner
- Pengeoverførsler til højrisikolande, som ikke hænger sammen med kundens sædvanlige virksomhed
- Personlige overførsler til lande, som kunden ikke har familiær eller anden tilknytning til
- Mange afsendere til samme person

Agenter:

- Modvillighed mod at afgive oplysninger om kunders identitet til moderselskabet
- Mange transaktioner under grænsen for krav om kundeidentifikation
- Få kunder i butikken
- Sender penge til bestemte lande og byer
- Stor omsætning af usædvanligt store transaktioner
- Udfører transaktioner uden for normale åbningstider

Erfaringer fra Danmark

Hvidvasksekretariatet foretager løbende en analyse og vurdering af de metoder til hvidvask af udbytte og finansiering af terrorisme, der anvendes i Danmark. Dette arbejde tager i vidt omfang udgangspunkt i de mange underretninger om mistænkelige transaktioner, som vi modtager hver dag, og som giver os et godt indtryk af de aktuelle tendenser og metoder. I det følgende beskriver vi nogle af disse.

OMGÅELSE AF FINANSIELLE SANKTIONER – PENGEOVERFØRSLER TIL IRAN

Regler om indefrysning af aktiver – bl.a. terrorpenge og aktiver til Iran eller andre lande, som EU har lavet finansielle sanktioner imod – bliver nogle gange forsøgt omgået. Dette kan indebære en alvorlig lovovertrædelse, som der skal underrettes om til Hvidvasksekretariatet.

Som eksempel kan nævnes en sag, som opstod, da EU ved Rådets forordning (EU) 961/2010 i oktober 2010 indførte yderligere finansielle sanktioner mod Iran. Ændringen betød bl.a., at pengeoverførsler til Iran over 10.000 euro nu skal *anmeldes* til Erhvervs- og Byggestyrelsen før gennemførelsen. Overførsler til Iran over 40.000 euro kræver endvidere forudgående *tilladelse* fra Erhvervs- og Byggestyrelsen. Forordningen indeholder undtagelser for visse transaktioner med humanitært sigte og lignende.

Gennem hvidvaskunderretninger fra to pengeinstitutter blev Hvidvasksekretariatet opmærksom på, at en person, der i en årrække i betydeligt omfang havde udført pengeoverførsler gennem flere danske banker til Iran, efter forordningens ikrafttræden ændrede forretningsmodel. Der forekom nu i stedet for overførsler til Iran overførsler til virksomheder i tredjelande, der fremstod som led i handelsforhold, f.eks. import af te og kaffe fra Indien. På betalingsanmodningen var endvidere angivet et 'mærke'. Det viste sig ved efterfølgende undersøgelse, at mærket var en angivelse af, at beløbet skulle videresendes til en pengeoverførselsvirksomhed i Teheran, Iran. Der forelå således et tilfælde af omgåelse af sanktionerne.

Ifølge straffelovens § 110 c, stk. 3, straffes overtrædelse af EU-forordninger om sanktioner mod tredjelande med fængsel i op til 4 måneder, og under særligt skærpende omstændigheder med fængsel i op til 4 år.

Den pågældende blev anholdt og sigtet for overtrædelse af straffelovens § 110 c, stk. 3, og de indestående beløb på hans konti er blevet beslaglagt.

Man skal generelt være opmærksom på personer, der tidligere har overført midler til Iran, og som efter 25. oktober 2010 er begyndt at sende midler til andre lande og/eller andre typer betalingsmodtagere end tidligere eller på anden måde har ændret sin adfærd. Der kan i så tilfælde være tale om et forsøg på omgåelse af EU's sanktioner mod Iran.

Transaktioner af denne karakter skal indberettes til Hvidvasksekretariatet i medfør af hvidvasklovens § 7, jf. § 4, stk. 1, nr. 2. Gennemførelse af transaktioner i strid med sanktionerne kan efter omstændighederne medføre strafansvar for et medvirkende pengeinstitut.

- Hvidvasksekretariatet skal underrettes om transaktioner, der indebærer (forsøg på) omgåelse af alle finansielle sanktioner.
- Pengeinstitutter skal også være opmærksomme på (forsøg på) transaktioner foretaget på kundernes netbanker.
- Ved Rådets forordning (EU) 961/2010 blev der i 2010 indført yderligere finansielle sanktioner mod Iran, der blandt andet indførte begrænsninger for pengeoverførsler.
- Medvirken til gennemførelse af transaktioner i strid med Rådets forordning om sanktioner mod Iran er strafbar efter straffelovens § 110, stk. 3.
- Det bør undersøges nærmere, hvis personer eller virksomheder med tilknytning til Iran efter 25. oktober 2010 har ændret adfærd.
- En ændret adfærd kan indikere en overtrædelse af straffelovens § 110 c.

MISBRUG AF SPECIFIK KONTO UNDER NEMKONTO-ORDNINGEN

NemKonto er den bankkonto, hvorpå udbetalinger fra det offentlige som f. eks. overskydende skat, bliver indsat til personer eller virksomheder. NemKonti er indberettet til den kontoførende bank og registreret i NemKontoregisteret. Man kan imidlertid vælge at udpege en anden konto end sin NemKonto til at modtage udbetalinger, også konti tilhørende tredjemand. Dette kaldes en specifik konto, og denne konto er ikke synlig for banken.

Hvidvasksekretariatet er gennem hvidvaskunderretninger blevet opmærksom på eksempler på, at der til en sådan specifikkonto sker udbetaling fra det offentlige for et stort antal personer. Efterfølgende har det kunnet konstateres, at kontoen har været udpeget som specifik konto af disse personer.

Der har i flere tilfælde været tale om udlændinge, som ses at være udrejst af landet på et tidligere tidspunkt. Undersøgelsen af disse sager er ikke afsluttet. Det må dog befrygtes, at disse konti har været anvendt til organiseret skatte- og momskriminalitet.

Pengeinstitutter skal være opmærksomme på deres kunders aktiviteter i relation til udbetalinger fra det offentlige. Det bør give anledning til nærmere undersøgelser, hvis der på en bankkonto modtages en række udbetalinger fra f.eks. SKAT samme dag eller inden for en kortere periode. Hvidvasksekretariatet skal underrettes, hvis en mistanke ikke kan afkræftes.

- Pengeinstitutter skal være opmærksomme på deres kunders aktiviteter i relation til udbetalinger fra det offentlige.
- Flere udbetalinger fra f.eks. SKAT til en person samme dag eller inden for en kortere periode bør give anledning til nærmere undersøgelse.

KÆDESVIG

Også i 2011 har Hvidvasksekretariatet modtaget et stort antal underretninger om kædesvig. Denne form for organiseret kriminalitet udgør et stort problem, som de underretningspligtige er meget dygtige til at opdage hurtigt. Dermed beviser hele hvidvasksystemet sin værdi til bekæmpelse af alvorlig, organiseret kriminalitet.

Hvidvasksekretariatet modtog i 2011 189 underretninger, som gav anledning til mistanke om kædesvig.

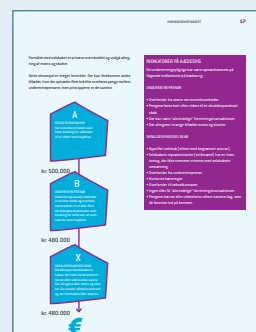
Hvidvasksekretariatet og SKAT har i fællesskab analyseret 90 underretninger om mulig kædesvig modtaget i Hvidvasksekretariatet i perioden 1. januar til 1. oktober 2011. Det analyserede antal underretninger svarer således til halvdelen af alle underretninger om mulig kædesvig, der er modtaget i 2011.

Det fremgår af analysen, at der har været pengestrømme for 226 millioner kr. på de konti, der er beskrevet i de 90 underretninger. Det er samtidig konstateret, at der er foretaget kontanthævninger, herunder overførsel til vekselbureauer med henblik på udbetaling derfra på 138 millioner kr. i disse sager.

Såvel blandt de selskaber, der er omfattet af underretningerne om mulig kædesvig, som blandt de finansielle institutioner, der anvendes af selskaberne til håndtering af pengestrømme, er der nogle meget aktive aktører.

Eksempelvis omhandler flere af de analyserede underretninger ét selskab og dette selskabs direktør, som har foretaget kontanthævninger på 16,9 millioner kr. i perioden fra april til august 2011.

Et andet eksempel er et vekselbureau, hvortil der i perioden er overført i alt 58,4 millioner kr. fra forskellige konti i selskaber, der er beskrevet i 9 forskellige underretninger.

Beskrivelse af fremgangsmåden i kædesvigssagerne fra sidste årsberetning kan ses [her](#).

Kædesvig opfylder mindst 9 af de elementer, der karakteriserer organiseret kriminalitet:

- Samarbejde mellem flere end to personer
- Med hver sine forud fastlagte opgaver
- I længere eller på forhånd ubestemt tid
- Under anvendelse af en eller anden form for disciplin eller kontrol
- Mistanke om udøvelse af alvorlige forbrydelser
- Udførelse på internationalt plan
- Anvendelse af kommercielle eller forretningsmæssige strukturer
- Indblanding i hvidvaskning af penge
- Profit- eller magtmotiveret

Kædesvig skal derfor betragtes som alvorlig, organiseret kriminalitet i Danmark.

En sag om kædesvig fra 2011

To af de underretninger, som Hvidvasksekretariatet modtog i 2011, kan nævnes som illustration på forløbet i en kædesvigsag.

En bank underrettede i november 2011 Hvidvasksekretariatet om et næsten nystartet selskab med en meget ung indehaver, som en uge efter kontoforholdets oprettelse havde modtaget overførsler på ca. 3 millioner kr. fra forskellige aktører inden for rengøringsbranchen. Kontohaver havde efterfølgende straks overført hele beløbet til en pengeoverførselsvirksomhed.

Selskabets leder havde over for banken oplyst, at selskabet skulle beskæftige sig med trådløs telekommunikation, men kontoen havde ingen transaktioner, der kunne indikere almindelig virksomhedsdrift. Banken havde derfor fået en formodning om, at kontoen alene skulle anvendes til pengeoverførselsvirksomhed.

En anden bank underrettede dagen efter Hvidvasksekretariatet om det samme selskab. I denne bank var der på selskabets konto modtaget mere end 1,5 millioner kr. fra forskellige servicevirksomheder på en uge, og hele beløbet var overført til samme pengeoverførselsvirksomhed.

Hvidvasksekretariatet videregav oplysningerne til SKAT, som nu har færdigbehandlet sagen og anmeldt selskabets ledelse til politiet for at have unddraget statskassen moms,

A-skat og AM-bidrag for ikke under ca. 6 millioner kr. Det fremgår af anmeldelsen, at der i en periode fra oktober til november 2011 blev overført 9,5 millioner kr. fra selskabet til et vekselbureau, hvor pengene blevet hævet i euro.

Denne sag om alvorlig skatte- og afgiftskriminalitet omhandler kun ét selskab, og har en gerningsperiode på mindre end to måneder. Det er næppe muligt at spore det konstant hævdede udbytte fra det strafbare forhold.

INDIKATORER PÅ KÆDESVIG

I vores årsberetning fra 2010 beskrev vi fremgangsmåden i kædesvigssagerne med et eksempel på en servicevirksomhed, en underentreprenør og et såkaldt skraldespandselskab. Vi opstillede en række indikatorer på kædesvig, som de underretningsspligtige bør være opmærksomme på.

Efter udviklingen i 2011 kan indikatorerne på kædesvig nu beskrives således:

UNDERENTREPRENØR

- Overførsler fra større servicevirksomheder
- Pengene føres kort efter videre til et skraldespandselskab
- Der kan være "almindelige" forretningstransaktioner
- Der afregnes i mange tilfælde moms og skatter

SKRALDESPANDELSKAB

- Nystiftet selskab (oftest med begrænset ansvar)
- Selskabet opnår hurtigt en stor omsætning
- Selskabets repræsentanter (stråmænd) har en fremtoning, der ikke stemmer overens med selskabets omsætning
- Overførsler fra underentreprenør
- Ingen eller få "almindelige" forretningstransaktioner.
- Pengene hævnes eller videreføres hurtigt:
 - Kontante hævninger
 - Store automathævninger (ofte fra flere forskellige kort/konti på samme automat)
 - Overførsler til enkeltpersoners private konti
 - Overførsler til vekselbureauer
 - Overførsler til udlandet (forskellige lande fra samme konto)

NIGERIASVINDEL

Hvidvasksekretariatet modtager stadig underretninger om en række tilfælde af såkaldt Nigeriasvindel, der efterhånden udgør en samlebetegnelse for bedrageri, der udføres ved uopfordret fremsendelse af e-mails med tilbud om deltagelse i dubiøse foretagender eller med oplysning om, at man har vundet i lotteri mv. Svindlen fortsætter, og der er således stadig grund til at advare mod at reagere på disse henvendelser.

Denne form for svindel er ligeledes kendt internationalt, og der kommer hele tiden nye versioner. Den generelle tendens er, at henvendelserne bliver stadig mere opfindsomme, og at fremgangsmåden kan være ret aggressiv. Reelle firma- og personnavne bliver misbrugt og kombineret med falske web-links og andre e-mail-adresser. Som noget nyt bliver der (igen) sendt postbreve til ofrene.

Eksempler:

- Der bliver svindlet med at meddele offeret at have vundet opholdstilladelse i USA (Green Card) hos U.S. Department of State. Svindleren opkræver et ”gebyr”.
- Offeret modtager en e-mail indeholdende et link, som offeret bliver opfordret til at klikke på for at få genoprettet sin bankforbindelse. Linket fører til en falsk hjemmeside.
- Gerningsmændene fremsender et yderst velskrevet brev på engelsk, hvor man får tilbudt deling af udbyttet fra konto tilhørende en person, der er omkommet ved en ulykke og er uden slægtninge.
- En person, der udgiver sig selv for Suzanne Thabet Mubarak, hævder i en e-mail at være hustru til Ægyptens tidligere præsident Hosni Mubarak, og hun foreslår en ”deal” for at hjælpe hende og hendes familie med at få penge til Europa ved hjælp af ofrets bankkonto.

„Svindlen fortsætter, og der er således stadig grund til at advare mod at reagere på disse henvendelser“

Hvidvasksekretariatets aktiviteter i tal

UNDERRETNINGER

Også i 2011 steg antallet af underretninger om mistænkelige transaktioner.. Hvidvasksekretariatet modtog således i alt 3020 underretninger i 2011, hvilket svarer til en stigning på 30 % flere underretninger sammenlignet med 2010.

Pengeinstitutterne bidrog i 2011 med flere end halvdelen af det samlede antal indgåede underretninger, hvilket vidner om den store fokus hos bankerne og sparekasserne på problematikken omkring hvidvaskning af penge og finansiering af terrorisme.

I forhold til det foregående år kunne Hvidvasksekretariatet dog konstatere en mindre nedgang i antallet af underretninger fra pengeoverførselsvirksomheder mod en mindre stigning i antallet fra vekselkontorer. Det er vores samlede opfattelse, at man også i disse brancher er meget opmærksom på arbejdet med hvidvaskopgaverne og på den måde at bidrage til bekæmpelsen af økonomisk kriminalitet.

Til gengæld er der stadig en række brancher, som er meget dårligt repræsenteret med underretninger til Hvidvasksekretariatet. Det drejer sig fortsat om advokater, realkreditinstitutter, ejendomsmæglere, revisorer, forsikringsselskaber og andre (f.eks. udbydere af tjenesteydelser, der opretter selskaber, udbyder kontorhoteller mv.). Vi er derfor meget opmærksomme på at højne opmærksomheden på forpligtelserne efter hvidvaskloven og at rydde eventuelle misforståelser af vejen hos disse brancher.

De udspecificerede antal underretninger, som i årene 2008 - 2011 blev modtaget i Hvidvasksekretariatet, fordelt på de forskellige brancher, er anført nedenfor:

Underretter	2008	2009	2010	2011
Advokater	5	11	4	5
Kasinoer	17	25	16	7
Pengeinstitutter	543	753	966	1620
Pengeoverførere	711	797	972	899
Postvirksomhed	0	0	0	1
Vekselkontorer	273	499	342	481
Andre	1	4	7	2
Realkreditinstitutter	2	2	2	3
Ejendomsmæglere	1	0	1	2
Revisorer	0	4	3	0
Forsikringsselskaber	0	0	2	0
Total	1553	2095	2315	3020

Tabellen vedrører kun underretninger, som Hvidvasksekretariatet har modtaget i henhold til hvidvaskloven og spilleloven. Der indgår ikke de oplysninger, som modtages i medfør af konkurslovens § 110 og revisorlovens § 22.

AFGIVNE EFTERRETNINGER

Hvidvasksekretariatet sagsbehandler og analyserer de modtagne underretninger om mistænkelige transaktioner, hvorefter oplysningerne søges koordineret med eksisterende sager eller bruges til opstart af nye. Kan oplysningerne anvendes i sager om mulig økonomisk kriminalitet, hvidvask af udbytte eller finansiering af terrorisme videregives de i efterretningsrapporter til politiet eller PET. I andre tilfælde videregives de som efterretningsrapporter til andre myndigheder til brug for deres tilsyn og kontrolopgaver mv.

I 2011 er der blevet afgivet 611 efterretningsrapporter fra Hvidvasksekretariatet til dansk politi og andre danske myndigheder. Dermed har vi afgivet ca. 70 % flere efterretningsrapporter end i 2010, hvor vi afgav 359 efterretningsrapporter. En efterretningsrapport kan indeholde flere hvidvaskunderretninger.

Antal videregivelser 2011	
Politiet	309
Skat	281
Finanstilsynet	21
Andre	0

Den resterende del af underretninger er blevet færdigbehandlet i Hvidvasksekretariatet eller den øvrige del af Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet.

„Dermed har vi afgivet ca. 70 % flere efterretningsrapporter end i 2010“

TOLDLOVSDEKLARATIONER EFTER TOLDLOVENS § 23, STK. 4

Personer, der ved indrejse eller udrejse fra Danmark medtager penge i en værdi af mere end 10.000 euro, skal ifølge toldlovens § 23, stk. 4, deklarere dette over for told- og skatteforvaltningen.

Oplysninger om disse deklarationer og om personer, der opdages i kontrol med mere end 10.000 euro eller tilsvarende værdi i anden valuta uden at have deklareret disse, behandles af Hvidvasksekretariatet efter modtagelse fra SKAT.

I 2011 har der været 535 tilfælde, hvor personer har krydset grænsen med høje pengebeløb. Ca. en femtedel af sagerne vedrører rejsende, der har udeladt at deklarere beløbene, og hvor pengene blev fundet ved almindelig sikkerhedskontrol.

Samlet set overstiger beløbet af registrerede kontante ind- og udførsler af forskellige valuta til og fra det danske toldområde 20 millioner euro.

Statistikken for deklarerede og ikke-deklarerede beløb for 2011 ser således ud:

280 rejsende til eller fra EU deklarerede et samlet beløb svarende til 12.158.389 euro.

140 rejsende deklarerede et samlet beløb af en værdi på 5.302.931 euro ved ud- eller indrejse til og fra lande uden for EU.

31 personer til eller fra EU-lande blev opdaget i kontrol med ikke deklarerede pengebeløb i en samlet værdi af 746.447 euro.

84 rejsende til og fra tredjelande havde tilsvarende ikke deklareret deres pengebeløb på en samlet værdi svarende til 2.174.993 euro.

FEEDBACK

Hvidvasksekretariatet *kan* give feedback til de underretningspligtige i medfør af hvidvasklovens § 35, såfremt efterforskningsmæssige hensyn ikke taler imod.

Hvidvasksekretariatet kan således underrette om status i sagen, eventuelle sigtelser, sletning i hvidvaskregisteret, den endelige afgørelse mv.

Uanset formuleringen ”kan” er tanken ifølge lovforarbejderne til hvidvasklovens § 35, at Hvidvasksekretariatet så vidt muligt skal give en tilbagemelding til de underretningspligtige inden for rammerne af bestemmelsen.

Således afvejer Hvidvasksekretariatet på den ene side hensynet til den person, der er afgivet underretning om, og på den anden side den underrettendes behov for feedback. I afvejningen indgår bl.a., om den underrettende har tavshedspligt og har et egentligt kundeforhold til den pågældende, eller om den underrettende eksempelvis er underlagt særlige etiske regler.

Hvidvasksekretariatet kan også give feedback, hvis det vurderes, at dette kan forebygge eller standse kriminalitet rettet mod den underrettende.

Vi kan imidlertid kun give feedback, hvis vi får en tilbagemelding om, hvad der sker i de sager, som andre myndigheder starter på baggrund af hvidvaskunderretningerne.

Denne tilbagemelding er essentiel i relation til Hvidvasksekretariatets statistikker og analysearbejde og spiller tillige en afgørende rolle, når sekretariatet giver feedback til de underretningspligtige i medfør af hvidvasklovens § 35.

Hvidvasksekretariatet har i 2011 givet feedback til underretningspligtige vedrørende sagsforløbet i 22 konkrete sager.

Herudover holder Hvidvasksekretariatet som omtalt løbende møder med de underretningspligtige, hvor der gives generel feedback og orientering inden for hvidvaskområdet.

Konkrete sager

STRAFFESAGER

Hvidvasksekretariatet afgiver hvert år mange efterretningsrapporter til politikredsene på baggrund af de underretninger, der er modtaget af virksomheder under hvidvaskloven. På de følgende sider refereres en række af de straffedomme, som blev resultatet af hvidvaskunderretninger fra tidligere år.

SKATTESVIG AF SÆRLIG GROV KARAKTER

Hvidvasksekretariatet modtog i 2006 underretning om, at en midaldrende mand T på en konto havde indsat et kontantbeløb på 900.000 kr., hvorefter han anmodede om, at 700.000 kr. af beløbet blev overført til en anden konto i forbindelse med en ejendomshandel.

I september 2011 afsagde Københavns Byret dom over T med følgende resultat:

T var tiltalt for skattesvig af særlig grov karakter efter straffelovens § 289, jf. skattekontrollovens § 16, stk. 3, jf. stk. 1, subsidiært skattekontrollovens § 15, jf. straffelovens § 289, jf. § 89, ved med forsæt til at unddrage det offentlige skat at have undladt at indsende selvangivelser for indkomstårene 2005 og 2006, hvorved det offentlige blev unddraget skatter med i alt ca. 5,9 millioner kr.

Tiltalte havde afsonet en dom i Danmark for økonomisk kriminalitet fra 2002 til begyndelsen af 2006, hvorefter han blev løsladt med vilkår om samfundstjeneste indtil 2007. Han havde i perioden 2005 til 2006 oplyst at have adresse i England. Han havde ikke indgivet selvangivelse for 2005 og 2006. Efterforskning i sagen viste, at han i den angivne periode havde haft ophold i Danmark hos såvel sin mor som sin tidligere samlever samt på hoteller. Han havde endvidere i 2006 foretaget en del rejser med den tidligere samlever og parrets fællesbørn.

Efter en samlet bedømmelse af dokumentation og forklaringer i sagen fandt retten, at T i perioden havde haft en sådan kvalificeret tilknytning til Danmark, at han havde haft bopæl og ophold her i landet i skatteretlig forstand, jf. kildeskattelovens § 1.

På baggrund af fremsendte ansættelser fra SKAT fandt retten T skyldig i den subsidiære påstand vedrørende indkomståret 2005 og i den principale påstand for indkomståret 2006.

Straffen blev fastsat til 5 års fængsel der omfattede en reststraf på 1095 dage, samt en tillægsgbøde på ca. 5,8 mio. kroner. Retten lagde ved strafudmålingen vægt på, at T havde begået forholdene dels under afsoning og dels i prøvetiden.

Sagen er anket til Østre Landsret.

MANGLENDE LEVERING VED SALG AF MOBILTELEFONER

Hvidvasksekretariatet modtog i januar 2011 underretning om, at en mand T angiveligt annoncerede med salg af telefoner på Den blå Avis, som han savnede vilje eller evne til at levere.

Det viste sig efterfølgende, at der på T's konto var indbetalt ca. 27.000 kr. for 9 handler, hvor T ikke havde leveret det annoncerede. T havde endvidere opnået et lån på 55.000 kr. ved brug af en falsk ansættelseskontrakt.

I november 2011 blev sagen fremmet som en tilståelsessag ved Retten i Hillerød med følgende resultat:

T var tiltalt for blandt andet bedrageri, jf. straffelovens § 279 og dokumentfalsk, jf. straffelovens § 171.

T blev idømt 4 måneders betinget fængsel med en prøvetid på 2 år.

PHISHING

Hvidvasksekretariatet modtog i december 2009 underretning om mulig hacking eller phishing, idet en kvinde T i løbet af en måned havde modtaget flere pengeoverførsler for i alt 570.000 kr. fra to konti i andre danske pengeinstitutter.

Efterforskning i sagen fastslog, at T havde fungeret som ”muldvarp”, idet hun havde overført ca. 80 % af beløbet til en række personer i Rusland, og beholdt det resterende beløb som udbytte.

I november 2011 blev der afsagt dom over T i sagen ved Retten i Roskilde med følgende resultat:

T var tiltalt for hæleri, jf. straffelovens § 290, stk. 1.

T blev idømt en betinget fængselsstraf på 6 måneder med vilkår om 150 timers samfundstjeneste. Der blev endvidere konfiskeret ca. 114.000 kr. fra T. Retten lagde ved strafudmålingen vægt på, at der var tale om et samlet set stort beløb herunder, at T havde en voksen søn, der var helt afhængig af hende.

STRÅMANDSVIRKSOMHED

Hvidvasksekretariatet modtog i august 2007 underretning om, at en bankkunde med anstrengt økonomi pludselig fik overført store beløb til sin konto, hvorefter pengene straks blev hævet.

Efterforskning i sagen viste, at kunden, en yngre mand T, havde fungeret som ”muldvarp”, idet han havde ladet sig registrere som direktør i et selskab, hvorefter han i en periode, til dels i forening med en anden person, havde hævet selskabets omsætning på ca. 4,7 mio. kroner, før der var afregnet skyldig moms, A-skat og arbejdsmarkedsbidrag. Beløbet blev overgivet til en uidentificeret person. Det offentlige blev herved unddraget i alt ca. 2,9 mio. kroner.

I februar 2011 blev der afsagt dom over T ved Retten på Frederiksberg med følgende resultat:

T var tiltalt principalt for grov moms-, skatte- og arbejdsmarkedsbidragsunddragelse, jf. straffelovens § 289, subsidiært for hæleri af særlig grov beskaffenhed, jf. § 290, stk. 2, jf. stk. 1, jf. § 89.

Han blev domfældt i overensstemmelse med den subsidiære påstand og idømt fængsel i 1 år og 6 måneder, hvoraf 1 år blev gjort betinget. Retten lagde ved strafudmålingen vægt på oplysningerne om T's personlige forhold, herunder den tid, der var medgået, siden forholdet blev begået.

BEDRAGERI

Hvidvasksekretariatet modtog i maj 2011 underretning om, at et pengeinstitut med posten havde modtaget en kuvert indeholdende 320.000 kr. Det fremgik af et følgebrev, at beløbet skulle indsættes på en konto tilhørende en kunde, T. Beløbets størrelse var atypisk for den pågældende kundes økonomiske forhold.

Efterforskning i sagen viste, at T, en midaldrende mand, svigagtigt havde fået en ældre mand til at yde sig lån for ca. 670.000 kr. under foregivende af at skulle bruge beløbet som indskud på en lejlighed, herunder til betaling af husleje.

I september 2011 blev der afsagt dom over T af Københavns Byret med følgende resultat:

T var tiltalt for bedrageri af særlig grov beskaffenhed, jf. straffelovens § 286, stk. 2, jf. § 279, jf. § 89.

T, der tidligere var straffet adskillige gange for bedrageri, senest i juni 2011, blev idømt en tillægsstraf på 8 måneder. Der blev herved lagt vægt på T's kriminelle fortid, samt T's grove udnyttelse af en person der ønskede at hjælpe ham.

ULOVLIG OMGANG MED HITTEGODS

Hvidvasksekretariatet modtog i september 2009 underretning om mistænkelige pengeoverførsler fra en yngre kvinde T til personer i Rusland.

I april 2010 blev der afsagt dom over T af Københavns Byret med følgende resultat:

T var tiltalt for ulovlig omgang med hittegods, jf. straffelovens § 277, ved i perioden september til oktober 2009 at have skaffet sig uberettiget vinding ved at hæve ca. 47.000 kr., som var blevet indsat på hendes konto.

Sagen blev fremmet som en tilståelsessag, hvor T erkendte at have forbrugt beløbet til eget underhold. Retten idømte T en betinget fængselsstraf på 60 dage.

HÆLERI

Hvidvasksekretariatet modtog i marts 2010 underretning om en uretmæssig pengeoverførsel fra en tysk til en dansk konto vedrørende et beløb på 6.000 euro tilhørende en midaldrende mand T.

Efterforskning i sagen fastslog, at T havde fungeret som "muldvarp", idet han efter aftale med en uidentificeret person skulle overføre 5.000 euro til en konto i Ukraine. Forehavendet mislykkedes imidlertid, da beløbet forinden var blevet fjernet fra T's konto af banken og tilbageført til den tyske konto.

Østre Landsret afsagde dom i sagen i februar 2011 med følgende resultat:

T var tiltalt for forsøg på hæleri efter straffelovens § 290, stk. 1, jf. § 21.

Byretten fandt T skyldig i den rejste tiltale og idømte ham en betinget fængselsstraf på 40 dage med 40 timers samfundstjeneste. T blev af Østre Landsret med en dissens på 4-2 fundet skyldig i tiltalen. Dommen blev stadfæstet med den ændring, at vilkår om samfundstjeneste blev fundet upåkrævet.

UNDDRAGELSE AF MOMS, SKAT OG ARBEJDSMARKEDSBIDRAG

Hvidvasksekretariatet modtog i juni 2008 underretning om mistænkelige pengeoverførsler til en konto tilhørende en nystartet virksomhed. Der var på kort tid fra ind- og udland indsat og hævet ca. 1,6 mio. kroner.

Efterforskning i sagen viste, at kontoens indehaver T, der tidligere var kendt for økonomisk kriminalitet, i perioden april 2008 til september 2009 havde undladt at svare moms, skat og arbejdsmarkedsbidrag for ca. 8,2 mio. kroner. T havde desuden været i besiddelse af et mindre kvantum kokain.

I juni 2011 blev der afsagt dom over T af Retten på Frederiksberg med følgende resultat:

T var tiltalt for grov moms-, skatte- og arbejdsmarkedsbidragsunddragelse, jf. straffelovens § 289, samt overtrædelse af lov om euforiserende stoffer.

Sagen blev fremmet som tilståelsessag. T blev idømt 1 år og 9 måneders fængsel samt en tillægsbøde på ca. 8,2 mio. kroner, idet retten lagde vægt på, at T havde medvirket til sagens oplysning.

UNDERSLÆB

Hvidvasksekretariatet modtog i juli 2009 underretning om, at en kunde T, udover løn, modtog større beløb fra virksomheder, hvor hun var ansat som regnskabsmedarbejder.

Efterforskning i sagen viste, at T i perioden april 2004 til februar 2006 og i perioden april 2007 til juli 2009 fra sine arbejdsgivere havde tilegnet sig i alt ca. 2,7 mio. kroner.

I oktober 2011 blev der afsagt dom over T af Retten i Næstved med følgende resultat:

T var tiltalt for underslæb efter straffelovens § 278, stk. 1, nr. 3, jf. § 286, stk. 2, ved i 2 tilfælde i egenskab af regnskabsmedarbejder eller økonomichef at have tilegnet sig i alt ca. 2,7 mio. kroner, idet hun via fiktive posteringer fik beløbene udbetalt til sin egen konto, herunder ved at have indløst checks, som hun selv forbrugte.

Sagen blev fremmet som en tilståelsessag. T, der var ludoman, blev idømt fængsel i 2 år. 1 år og 9 måneder af straffen blev gjort betinget med vilkår om samfundstjeneste i 240 timer og undergivelse af ambulant psykiatrisk behandling, hvis dette skønnedes fornødent.

MANDATSVIG

Hvidvasksekretariatet modtog i januar 2009 underretning om, at der på kontanthjælpsmodtager T's konto var indsat i alt ca. 430.000 kr. Beløbene var overført fra en konto tilhørende et selskab, der var hjemmehørende på samme adresse som T.

Efterforskning i sagen viste, at T, en yngre mand, havde fungeret som direktør for selskabet, men T kunne ikke redegøre nærmere for dets aktiviteter og indtægter. T havde efterfølgende fra sin konto hævet penge, som han havde overgivet "sort" til unavngivne personer, som han oplyste, havde været ansat i selskabet.

I august 2011 blev der afsagt dom over T af Retten i Sønderborg med følgende resultat:

T var tiltalt for mandatsvig efter straffelovens § 280, nr. 1, ved i perioden januar til februar 2009, for at skaffe sig eller andre uberettiget vinding, som direktør for selskabet, at have misbrugt en for ham skabt adgang til at handle med retsvirkning for dette, idet han overførte ca. 430.000 kr. til sin private konto, hvorved selskabet led et tilsvarende formuetab.

T blev straffet med 9 måneders fængsel, hvoraf de 6 måneder blev gjort betinget med 2 års prøvetid. Retten lagde ved sin afgørelse vægt på størrelsen af det beløb, der var overført til T's konto, men lagde samtidig vægt på den tid, der var forløbet, siden forholdet blev begået.

EN SAG MED 71 FORHOLD AF FORSKELLIGE BERIGELSESFORBRYDELSE

Hvidvasksekretariatet modtog i april 2010 underretning om, at en bank i et stykke tid havde haft en kvindelig kunde T's konto under overvågning på grund af usædvanlige posteringer på kontoen. Banken var desuden blevet kontaktet af en person, der havde indsat penge på kontoen for købte varer af T, som personen aldrig havde modtaget, ligesom en hotelejer i Østergj anmeldte T for bedrageri i forbindelse med bestilling af et værelse på hotellet.

Efterforskning i sagen viste, at T havde begået en lang række overtrædelser af straffeloven i form af tyveri, brugstyveri, bedrageri og dokumentfalsk.

I juni 2011 blev der afsagt dom over T af Retten i Roskilde med følgende resultat:

T var tiltalt for i alt 71 forhold vedrørende brugstyveri af motorkøretøj, jf. straffelovens § 293a, tyveri, jf. straffelovens § 276, til dels jf. § 286, samt dokumentfalsk og bedrageri efter straffelovens § 171, jf. § 172 og § 279, jf. § 286.

Sagen blev fremmet som en tilståelsessag. T, der tidligere var straffet for berigelsesforbrydelser, blev som fællesstraf idømt fængsel i 1 år og 3 måneder. Retten lagde herved vægt på, at tiltalte adskillige gange var straffet for ligeartet kriminalitet, at forholdene havde et professionelt præg, samt at der samlet var tale om et betydeligt beløb.

GROV MOMS-, SKATTE- OG ARBEJDSMARKEDSUNDDRAGELSE - KÆDESVIG

Hvidvasksekretariatet modtog i august og september 2011 fra en bank underretning om en række atypiske indsatelser på - og hævninger fra en konto tilhørende en privatperson. Der var i en periode på 12 måneder en omsætning på kontoen på 47 mio. kr., heraf var der i løbet af de første 8 måneder af 2011 hævet i alt 15 mio. kr. fra kontoen.

Efterforskning viste, at kontoens indehaver T1 havde oprettet et fiktivt selskab, der alene havde til formål at sende penge uden om skattevæsenet. Selskabet modtog betaling for fakturaer vedrørende udleje af mandskab, der reelt var udført af et andet selskab, idet T1's selskab herefter fremtrådte som det selskab, for hvem arbejdet var udført, mens det reelle selskab således kunne foretage fradrag for skat, moms og arbejdsbidrag. Fra maj 2009 til august 2011

modtog T1 i alt ca. 32 mio. kr., der med hans vidende blev indsat på kontoen, hvorefter han efter instruks fra kontoen hævde beløb, som han overgav til medgerningsmændene T2, T3 og T4. Det samlede unddragelsesbeløb udgjorde ca. 21,3 mio. kr.

I november 2011 blev der afsagt dom over T1 af Retten i Roskilde, og i december 2011 over T3 og T4 af Retten i Lyngby med følgende resultat:

Der blev rejst tiltale mod T1, T2, T3 og T4 for til dels medvirken til grov moms-, skatte- og arbejdsmarkedsbidragsunddragelse, jf. straffelovens § 289, jf. momslovens § 81, stk. 3, jf. stk. 1, nr. 1 og nr. 2, jf. momslovens § 57, stk. 1, jf. straffelovens § 23 og straffelovens § 289, jf. kildeskattelovens § 74, stk. 2, jf. stk. 1, nr. 1, jf. straffelovens § 23 samt straffelovens § 289, jf. arbejdsmarkedsbidragslovens § 18, stk. 2, jf. stk. 1, litra b, fra 1. januar 2011 kildeskattelovens § 74, stk. 2, jf. stk. 1, nr. 1, jf. straffelovens § 23. T4 blev endvidere tiltalt for overtrædelse af våben- og dopinglovgivningen.

Sagen blev fremmet som en tilståelsessag.

T1 blev idømt fængsel i 3 år, hvoraf de 6 måneder skulle afsones. T1 blev endvidere idømt en tillæggsbøde på 10,5 mio. kr. Retten lagde ved afgørelsen vægt på, at tiltalte ikke tidligere var straffet af betydning for sagen samt på, at T1's rolle i den stedfundne skatte- og afgiftsunddragelse var af mere underordnet karakter.

Afgørelsen vedrørende T2 blev udsat på grundlag af oplysninger om hans mentale tilstand.

T3 blev idømt 3 års fængsel. T3 blev endvidere idømt en tillæggsbøde på ca. 21,5 mio. kr., ligesom han fik konfiskeret ca. 2 mio. kr.

T4 blev idømt fængsel i 2 år, idet retten fandt, at han kun havde været med i sagen for ca. halvdelen af de omtvistede beløb. T4 blev endvidere idømt en tillæggsbøde på ca. 10,7 mio. kr.

HVIDVASKNING AF PENGE MED FORBINDELSE TIL EN BEDRAGERISAG FRA FRANKRIG

Hvidvasksekretariatet modtog i august 2004 to underretninger fra en bank om, at transaktioner foretaget af en privatkunde P kunne have forbindelser til hvidvask af udbytte. Kunden havde været inaktiv igennem en længere periode, hvorefter der var blevet indsat et stort millionbeløb fra en udenlandsk bank. Banken underrettede om dette, og senere underrettede banken yderligere Hvidvasksekretariatet om, at kunden nu ønskede at overføre næsten beløbet til et andet land.

Politiet foretog herefter foreløbig beslaglæggelse af indeståender på P's konti i banken på en mistanke om hvidvask af penge, der hidrører fra strafbart forhold. Der blev i alt beslaglagt ca. 51 millioner kr.

Den 5. april 2011 blev den pågældende i Frankrig idømt 4 års fængsel, heraf 2 år betinget, for bedrageri mod bl.a. en fransk bank. Ved dommen blev P's indeståender i den danske bank konfiskeret som udbytte fra bedrageriet.

Fuldbyrdelse her i landet af den ved dommen i Paris truffede afgørelse om konfiskation afventer henvendelse fra de franske myndigheder.

MISBRUG AF EN ANDENS IDENTITET

Hvidvasksekretariatet modtog i august 2011 underretning om misbrug af en spansk kvindes identitetsoplysninger, idet oplysninger fra den pågældendes pas, der bortkom i 2007, efterfølgende er blevet benyttet af indtil flere personer til pengeoverførsler til bl.a. Spanien, Nigeria, Italien og England.

Hvidvasksekretariatet har i oktober 2011 informeret danske pengeinstitutter og pengeoverførselsvirksomheder om at være opmærksomme på personer, der anvender de pågældende identitetsoplysninger.

MISTANKE OM MANDATSVIG OG HVIDVASK

Hvidvasksekretariatet modtog i august 2011 underretning fra en bank om, at der fra en udenlandsk repræsentation blev foretaget hævninger for ca. 1, 2 mio. kr. til en af repræsentationens ansatte. Politiet beslaglagde efterfølgende 750.000 kr. fra den pågældendes private konto, samt øvrige indeståender på repræsentationens 4 konti.

Beslaglæggelsen blev i september 2011 ophævet, idet banken kunne oplyse, at de tidligere fuldmagtshavere til kontiene var slettet, og en ny fuldmagtshaver var indsat.

Da den ansatte ved repræsentationen – ved fremmøde på en dansk ambassade i udlandet – efterfølgende accepterede tilbageførsel af de 750.000 kr. til repræsentationens konti, besluttede Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet i oktober 2011 at indstille efterforskning i sagen, mod den pågældende, der var mistænkt for mandatsvig, jf. straffelovens § 280, og hæleri, jf. straffelovens § 290.

LUDOMANI FINANSIERET MED BEDRAGERI

Hvidvasksekretariatet modtog i 2007 underretning fra en bank om, at transaktioner foretaget af en privatkunde T kunne have forbindelser til hvidvask af udbytte.

Efterforskning i sagen viste, at T i tre tilfælde havde anvendt forfalskede skatte- og lønoplysninger, hvorved han havde fået bevilliget forbrugslån for i alt 311.500 kr.

Østre Landsret afsagde dom i sagen i august 2009 med følgende resultat:

Østre Landsret august 2009
(Retten i Glostrup maj 2009)

Der blev rejst tiltale mod T for overtrædelse af straffelovens § 171 og § 279, dokumentfalsk og bedrageri.

Byretten domfældte T for bedrageri, men ikke dokumentfalsk. Straffen blev fastsat til 6 måneders fængsel, hvoraf 3 måneder blev gjort betinget, blandt andet på vilkår om, at T skulle undergive sig behandling mod ludomani.

T blev af Østre Landsret i august 2009 fundet skyldig i tiltalen. Dommen blev stadfæstet med den ændring, at hele dommen undtagelsesvist blev gjort betinget. Landsretten lagde herved vægt på, at T ikke tidligere var straffet for tilsvarende kriminalitet, herunder på oplysningerne om T's personlige forhold.

HÆLERI OG DOKUMENTFALSK

Hvidvasksekretariatet modtog i december 2007 og maj 2008 underretning fra en bank om, at transaktioner, foretaget af en privatkunde T, kunne have forbindelser til hvidvask af udbytte.

Efterforskning i sagen viste, at T, som repræsentant for en forening, i forening med andre ukendte gerningsmænd, under forevisning af falske lånedokumenter i to tilfælde havde bestemt personer til at indbetale i alt ca. 4,2 mio. kr. til henholdsvis T's private konto og til foreningens konto, idet personerne fejlagtigt var bibragt den opfattelse, at pengene skulle anvendes som led i et investeringsprogram. T havde endvidere gjort brug af et falsk dokument over for en af personerne, idet han fremsendte et brev, der fremstod som en underretningsskrivelse fra Statsadvokaturen for Særlig Økonomisk Kriminalitet om beslaglæggelse af hele det beløb, som personen havde overført til T, mens kun en del af beløbet var beslaglagt. T havde desuden hævet ca. 71.000 kr. fra sin konto, der hidrørte fra et netbankindbrud i en konto tilhørende en idrætsforening.

Østre Landsret afsagde dom i sagen i august 2010 med følgende resultat:

Østre Landsret august 2010
(Københavns Byret januar 2010)

Der blev rejst tiltale mod T for bedrageri af særlig grov beskaffenhed, jf. straffelovens § 286, stk. 1, jf. § 279, for dokumentfalsk efter straffelovens § 171, jf. § 172, stk. 279, samt for hæleri efter straffelovens § 290, stk. 1. Der blev endvidere rejst tiltale mod foreningen F for hæleri af særlig grov beskaffenhed, jf. straffelovens § 306, jf. § 290, stk. 2, jf. stk. 1.

T blev af byretten idømt 2 ½ års fængsel, idet retten lagde vægt på kriminalitetens karakter og grovhed. T fik endvidere konfiskeret ca. 519.000 kr.

F blev idømt en bøde på 50.000 kr. F fik endvidere konfiskeret ca. 331.000 kr. og ca. 107.000 svenske kr.

Dommen over T blev af Østre Landsret i august 2010 ændret til 3 års fængsel.

UREGISTREREDE SELSKABER – MED SKATTEUNDDRAGELSE SOM FØLGE

Hvidvasksekretariatet modtog i april 2005 underretning fra en bank om, at transaktioner foretaget af en privatkunde T kunne have forbindelser til hvidvask af udbytte.

Efterforskning i sagen viste, at T for indkomstårene 2002-2004 havde drevet nogle rengøringselskaber uden at være registreret, hvorved han unddrog staten skat, moms og arbejdsmarkedsbidrag for i alt ca. 5 mio. kroner. Han havde endvidere uberettiget opbejlet sygedagpenge i perioden.

Østre Landsret afsagde dom i sagen i september 2010 med følgende resultat:

Østre Landsret september 2010
(Københavns Byret april 2010)

T var tiltalt for overtrædelse af skattekontrollovens § 16, stk. 3, jf. stk. 1, straffelovens § 289, jf. momslovens § 81, stk. 3, jf. stk. 1, nr. 2, jf. § 47, stk. 1, nr. 1, og § 57, stk. 1, nr. 1, kildeskattelovens § 74, stk. 2, jf. stk. 1, nr. 1, arbejdsmarkedsbidragslovens § 18, stk. 2, jf. stk. 1, litra b samt straffelovens § 279.

T blev af byretten idømt 2 års fængsel samt en tillægsbøde efter straffelovens § 50, stk. 2, på 5.085.000 kr.

Østre Landsret stadfæstede i september 2010 byrettens afgørelse, dog med den ændring, at tillægsbøden blev nedsat til 3.695.000 kr.

SMUGLING AF NARKOTIKA TIL GRØNLAND

Hvidvasksekretariatet modtog i oktober 2009 underretning fra en bank om, at der blev sat en række atypisk store kontante indbetalinger ind på erhvervskunde T's konto, i forhold til den pågældendes forventede indtjening som hyrevognschauffør.

Efterforskning i sagen viste, at T i perioden januar til november 2009 havde indsmuglet ikke under 5 kg hash fra Danmark til Grønland, og i forening med en medgerningsmand yderligere 15 kg hash i oktober 2009.

I juni 2010 blev der afsagt dom over T af Nuuks Kredsret med følgende resultat:

T var tiltalt for overtrædelse af bekendtgørelse om euforiserende stoffer § 27, stk. 1, jf. § 2.

T blev af kredsretten idømt 3 år og 6 måneders anstaltanbringelse samt konfiskation af bl.a. ca. 1,5 mio. kr. Han blev endvidere frakendt retten til at udøve erhvervsmæssig personbefordring samt frakendelse af retten til at drive virksomhed, hvortil der kræves hyrekørselsbevilling.

SAGER FRA SKAT

Hvidvaskunderretningerne indeholder nogle gange tegn på skatte- og momskriminalitet. Disse efterretninger sendes til politiet og/eller SKAT. I det følgende beskrives tre sager fra 2011, som SKAT har startet på baggrund af oplysningerne i en hvidvaskunderretning.

NEGATIV MOMS – REGULERING

CIRKA 4 MILLIONER KRONER

Hvidvasksekretariatet fremsendte i 2011 til SKAT en oplysning om et selskab, der handlede med elektronik, og som havde flere bankkonti, bl.a. en euro-konto. Det fremgik, at selskabet havde fået udbetalt betydelige beløb i negativ moms fra SKAT. Det fremgik også, at der på euro-kontoen havde været store indbetalinger fra udlandet, som umiddelbart efter atter blev overført til udlandet.

Virksomheden var registreret med en eksportdelregistrering, som er en frivillig ordning, der bruges til at få negativ moms hurtigere tilbage.

Ved en kontrol konstaterede SKAT, at der ikke forelå fakturaer til dokumentation for købsmomsen, hvorfor SKAT ikke godkendte de foretagne momsfradrag. Sagen er et eksempel på, at momssystemet udnyttes ved at virksomheder forsøger at opnå en billig finansiering via forskudsvis udbetaling af negativ moms.

UREGISTRERET VIRKSOMHED – REGULERING

CIRKA 8 MILLIONER KRONER

Hvidvasksekretariatet ser ofte, at privatkonti anvendes til transaktioner, der peger på drift af erhvervsmæssig virksomhed. Der kan i sådanne tilfælde være tale om uregistreret virksomhed.

Eksempelvis fremsendte Hvidvasksekretariatet i 2011 til SKAT en oplysning, hvoraf det fremgik, at en person havde modtaget større indsætninger på sin privatkonto, flere med henvisning til fakturanummer.

Ved henvendelse til kontohaver konstaterede SKAT, at den pågældende havde drevet uregistreret virksomhed under et fiktivt CVR nummer. Han har udskrevet fakturaer med moms uden at afregne momsen til SKAT, ligesom han udbetalte løn til ansatte uden indeholdelse af AM-bidrag og A-skat.

KÆDESVIG – REGULERING CIRKA 12 MILLIONER

KRONER I MOMS, A-SKAT OG AM-BIDRAG

Hvidvasksekretariatet fremsendte i 2011 en oplysning vedrørende en række virksomheder og personer, der leverer rengøringsydelser. Virksomhederne var alle stiftede af udenlandske personer, der lige var indrejst i Danmark. Umiddelbart efter indreisen havde personerne oprettet et momsregistreringsforhold samt en netbankkonto i et dansk pengeinstitut. Samtlige bankkonti havde den samme fuldmagtshaver F.

Det fremgik af oplysningen, at virksomhederne fakturerede indbyrdes og foretog større indbyrdes banktransaktioner. Herudover overførte virksomhederne store beløb til et vekselsbureau, der umiddelbart efter udbetalte pengene kontant i euro til F.

Ved efterfølgende kontrol kunne SKAT afdække, at F via en kæde af virksomheder stiftet af stråmænd havde unddraget statskassen moms, A-skat og AM-bidrag af en omsætning på ca. 21 millioner kroner.

SKAT har anmeldt F til politiet på grund af den systematiske skatte- og momskriminalitet for et meget stort beløb.

Internationalt samarbejde

INTERNATIONALE SAMARBEJDSAFTALER (MEMORANDA OF UNDERSTANDING)

Effektiv bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering kræver et velfungerende samarbejde med andre landes hvidvaskenheder. Dette skyldes, at sagerne ofte er grænseoverskridende, og at opfindsomheden er stor blandt kriminelle, der beskæftiger sig med hvidvask og terrorfinansiering. Vi skal derfor være i stand til hurtigt og tillidsfuldt med andre hvidvaskenheder at kunne udveksle relevante oplysninger, der kan afdække illegale aktiviteter og de personer, der står bag.

Egmontgruppen, som er nærmere omtalt på side 37, har et lukket kommunikationsnetværk til netop dette formål. Netværket åbner nye muligheder for at skride hurtigt til handling over for kriminelle. Og bygger på, at medlemslandene er villige til at dele deres efterretninger med hinanden.

„Det er uacceptabelt, hvis opklaring af alvorlige forbrydelser forhindres på grund af formalia“

Egmontgruppen anbefaler sine medlemmer at udveksle oplysninger så frit som muligt på basis af gensidighed eller indbyrdes aftaler. I tilslutning hertil har Egmontgruppen udarbejdet en model til en standardaftale, et såkaldt Memorandum of Understanding (MOU).

Det kræver ikke en særlig aftale for det danske hvidvasksekretariat at kunne udveksle efterretningsoplysninger til brug for bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering. Ikke alle lande har dog så gode muligheder. Vi anser det derfor for en central opgave at få aftaler på plads med alle relevante lande, som har brug for en sådan aftale for at kunne samarbejde fuldt ud. Det er uacceptabelt, hvis opklaring af alvorlige forbrydelser forhindres på grund af formalia.

Vi har allerede afsluttet en række aftaler om samarbejde og har yderligere en lang række aftaler undervejs.

For EU-landenes vedkommende har Rådet den 17. oktober 2000 truffet afgørelse om udveksling af oplysninger mellem medlemsstaterne. Særskilte aftaler mellem EU-lande er derfor unødvendige.

For lande uden for EU kan der være behov for en aftale med det enkelte land. At indgå en samarbejdsaftale med et andet land kræver tilladelse fra Justitsministeriet. Det er en længere procedure, hvor såvel spørgsmålet om at indlede forhandlinger med et bestemt land, som den endelige aftaletekst, skal godkendes. For at smidiggøre denne proces lægger hvidvasksekretariatet vægt på at foreslå indgået aftaler, der ikke eller kun i uvæsentlig grad afviger fra Egmontgruppens standardmodel.

STATUS PÅ INDGÅELSE AF AFTALER

Indgåede aftaler

Alle medlemslande i EU

Australien

Canada

Israel

Korea

Rusland

Forhandlinger accepteret af

Justitsministeriet

Argentina

Aruba

Curaçao

De Forenede Arabiske Emirater

Elfenbenskysten

Filippinerne

Georgien

Guatemala

Indonesien

Japan

Malawi

Mexico

Moldova

Panama

Rusland

San Marino

Saudi Arabien

Senegal

Singapore

Sri Lanka

Sydafrika

Taiwan

Thailand

Tyrkiet

Ukraine

Venezuela

PIRATERI

Et nyt fokusområde for hvidvaskbekæmpelse er pirateri. Nødvendigheden af en indsats mod bagmændene og finansieringen af pirateri ud for Somalias kyst er således i stigende grad i internationalt fokus. Bagmændene er med til at planlægge og fremme pirateriet, og det er bagmændene, der tjener størstedelen af pengene.

I 2011 deltog vi i en række internationale aktiviteter, der skal rette fokus mod at ramme pirateriets bagmænd, bl.a. med eksisterende hvidvaskinstrumenter.

Vi deltog i en ekspertgruppe i FATF (FATF er omtalt nedenfor på side 38), som skulle afdække de finansielle transaktioner, der kan forbindes med pirateri. Ekspertgruppen kunne dermed bl.a. trække på erfaringer fra håndtering af to danske piraterisager, der er beskrevet i en rapport fra FATF, som udkom i 2011. Rapporten beskriver de metoder, der anvendes til betaling af løsesummer i piraterisager, og rejser en række spørgsmål, som bør overvejes for at styrke den samlede indsats mod pirateri. Blandt udfordringerne er vanskelighederne ved at følge pengestrømmene fra pirateri, da de fleste økonomier i regionen er kontantbaserede. Ligesom der generelt er meget begrænset viden om, hvad der sker med løsepengene.

Du kan læse FATF-rapporten om finansielle aspekter af pirateri [her](#). Rapporten indeholder bl.a. en beskrivelse af forløbet af to sager, hvor danske skibe har været tilbageholdt af pirater.

Sideløbende med arbejdet i FATF deltog Hvidvasksekretariatet i en konference om finansielle aspekter af pirateri, som var arrangeret af det amerikanske udenrigsministerium. Vi holdt oplæg om de danske erfaringer med sager om pirateri – og om den rolle, som hvidvaskenheder kan spille i pirateri-bekæmpelsen.

På baggrund af dette forudgående arbejde har den internationale kontaktgruppe for pirateri ud for Somalias kyst (*Contact Group on Piracy off the Coast of Somalia, CGPCS*) i 2011 rettet fokus mod de finansielle aspekter af pirateri ved at oprette en særskilt arbejdsgruppe om dette emne. Hvidvasksekretariatet deltager i gruppens løbende arbejde som danske eksperter.

Den samlede danske indsats mod pirateri for 2011-2014 indeholder ligeledes en delstrategi om imødegåelse af finansiering af pirateri. Hvidvasksekretariatets aktiviteter i Østafrika, som er beskrevet nedenfor, skal også ses som et led i denne strategi.

Du kan læse om den danske indsats mod pirateri [her](#).

AKTIVITETER I ØSTAFRIKA

Hvidvasksekretariatet har sammen med Udenrigsministeriet deltaget i et projekt rettet mod hvidvask af penge og finansiering af terrorisme i Østafrika. Den overordnede ambition er i Etiopien og Kenya at få etableret hvidvaskenheder, der kan holde opsyn med pengestrømmene og forhåbentlig hjælpe med at optrevle bagmændene bag overførsler til terrorgrupper som det somaliske al-Shaabab-netværk.

Vi har været i Etiopien for i samarbejde med etiopiske kolleger at undersøge, hvordan man kan styrke kontrollen med store pengestrømme mellem østafrikanske emigranter i Europa og deres hjemlande. Det kan være med til sikre, at penge, der eksempelvis overføres fra Danmark, ikke havner i de forkerte hænder.

I projektet har vi også rådgivet omkring etablering af en hvidvaskenhed i Etiopien.

Vi deltog endvidere i 2011 som eksperter i to konferencer om pengeoverførsler fra Danmark til Somalia, som det danske Udenrigsministerium havde arrangeret.

I den ene konference kom deltagerne fra retshåndhævende myndigheder i bl.a. europæiske lande med en større somalisk diaspora, USA, Canada og Australien. Konferencens tema var bl.a. regulering af pengeoverførselsvirksomheder, der sender penge til Somalia, og der blev udvekslet både gode erfaringer og udfordringerne med denne opgave.

Denne konference følges op i 2012 af en workshop under det danske EU-formandskab med deltagelse af europæiske medlemslande og USA. Workshoppen skal undersøge muligheder for at understøtte visse østafrikanske landes beredskab til at forhindre finansiering af terrorisme.

I den anden konference kom deltagerne både fra myndigheder og private virksomheder i lande i Mellemøsten, Storbritannien, USA og en række europæiske lande.

Mange af deltagerne havde somalisk baggrund og et dagligt virke i pengeoverførselsvirksomheder. Deres indlæg dannede god baggrund for diskussioner om pengeoverførsler til Somalia med afsæt i de generelt vanskelige forhold i landet. Somalia har et svagt banksystem, og mange familiers daglige eksistensgrundlag bygger på overførsler fra familie og andre i udlandet.

Konferencen giver et godt grundlag for videre samarbejde og kommunikation mellem landene - og også mellem myndigheder og pengeoverførselsvirksomheder i Danmark.

WORKSHOP I TADSIKISTAN

I maj 2011 deltog en repræsentant for Hvidvasksekretariatet som en af oplægsholderne i en workshop i Dushanbe, Tadsjikistan, om hvidvask og terrorfinansiering. Workshoppen var arrangeret af Verdensbanken og United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC) i samarbejde med den Tadsjikiske Nationalbank og var rettet mod deltagere fra den lokale hvidvaskenhed, politi og anklagemyndighed.

Workshoppens formål var at yde bistand til de nyoprettede institutioner til bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering, herunder ved at give en række værktøjer inden for public governance (god offentlig ledelse), efterforskning og retshåndhævelse, blandt andet på baggrund af konkrete eksempler og praktiske erfaringer.

EGMONTGRUPPEN

Hvidvasksekretariatet er medlem af Egmontgruppen, der er et samarbejdsforum for 127 landes FIU's (Financial Intelligence Units).

Det er i dag et almindeligt internationalt krav, at alle lande har en FIU med samme generelle arbejdsopgaver som Hvidvasksekretariatet. Disse myndigheder koordinerer og styrker i regi af Egmontgruppen det internationale operationelle samarbejde om bekæmpelse af hvidvask og finansiering af terrorisme. Gruppen stiller et lukket kommunikationsnetværk til rådighed for medlemmerne og bistår bl.a. lande med rådgivning vedrørende etablering af FIU's, anvendelse af it samt med undervisning og træning i bekæmpelsen af hvidvask og terrorfinansiering.

Egmontgruppen udgiver en årsrapport, der sidste år bl.a. indeholdt beskrivelse af en række sager fra hele verden, hvor hvidvaskunderretninger førte til opklaring af alvorlige forbrydelser.

Årsrapporten indeholder også en liste over alle de lande, der er medlemmer af Egmontgruppen. I 2011 blev følgende nye lande optaget i Egmontgruppen: Aserbajdsjan, Kasakhstan, Mali, Marokko, Samoa, Salomonøerne og Usbekistan.

Du kan læse Egmontgruppens årsrapport for 2010/11 [her](#).

FATF

Repræsentanter fra Hvidvasksekretariatet deltog i møder i regi af Financial Action Task Force (FATF) i 2011. FATF er et mellemstatsligt forum, hvis formål er at bekæmpe hvidvask og terrorfinansiering.

FATF fastsætter anbefalinger – såkaldte rekommandationer – og vejledninger på området for hvidvask og terrorfinansiering og overvåger og evaluerer medlemslandenes, ansøgerlandenes og associerede landes overholdelse af FATF's anbefalinger.

I 2011 er der arbejdet med en omfattende revision af disse anbefalinger. Dette arbejde afsluttes i starten af 2012, hvor FATF fremsætter de reviderede anbefalinger.

FATF identificerer ligeledes højrisikolande i relation til hvidvask og terrorfinansiering. Disse lande overvåges af FATF, som også indgår i dialog med landene for at understøtte landenes opbygning af nationale systemer, der kan medvirke til at bekæmpe hvidvask og terrorfinansiering.

Endelig identificerer FATF nye trusler på området for hvidvask- og terrorfinansiering (se afsnittet nye trends side 16).

EU

EU nedsatte i 2011 en ekspertgruppe, der skal undersøge mulighederne for gennem nationale centrale registre over bankkonti hurtigere at kunne opspore udbytte, der stammer fra kriminalitet. Vi har deltaget som danske eksperter i dette arbejde.

Gruppen har til opgave at undersøge, hvordan allerede eksisterende nationale bankkontiregistre fungerer, og at afdække de problemer, der kan opstå i relation til databeskyttelse mv.

Gruppens overvejelser bidrager til et sæt anbefalinger til best practice for oprettelse af nationale centrale registre over bankkonti, som EU-kommissionen udsteder i 2012.

Hvidvasksekretariatet deltager endvidere i EU's FIU-platform, der er et fast uformelt forum for udveksling af operationelle erfaringer mellem EU's finansielle efterrettingsenheder.

Sporingsgruppen

OM SAMARBEJDET MED POLITIKREDSENE

Sporingsgruppen har i løbet af 2011 ydet assistance i 51 sager og beslaglagt aktiver/værdier for ca. 40 mio. kroner. I samtlige sager har sporingsgruppen ydet bistand i forbindelse med den finansielle efterforskning, herunder identificering, sporing og beslaglæggelse af udbytte eller aktiver/værdier svarende hertil. Sporingsgruppen har primært ydet bistand på det politimæssige operative plan, men også på det juridiske plan er der ydet bistand. Af de 51 sager vedrørte de 45 assistance til sager efterforsket af politikredsene og de resterende 6 assistance i sager efterforsket af SØK.

Af de 45 assistancesager til kredsene omhandlede de 32 af sagerne assistance i mindre omfang i form af medvirken og generel vejledning vedrørende finansiell efterforskning, herunder bl.a. rådgivning i forbindelse med udfærdigelser af anmodninger til retten og udlandet, forespørgsler om aktiver/værdier nationalt og internationalt samt bistand med fuldbyrdelse af sikringsakter såsom bl.a. tinglysning af beslaglæggelse af friværdi i ejendom og køretøjer.

I de resterende 14 assistancesager til kredsene forestod sporingsgruppen i fællesskab med lokale efterforskere og anklagere den finansielle efterforskning, herunder bl.a. udfærdigelse af anmodninger til retten, ransagning med henblik på identificering eller udfindelse af udbytte eller aktiver/værdier svarende hertil samt juridisk bistand i forbindelse med behandling af konfiskationsspørgsmålet under domsforhandling m.m.

Derudover har sporingsgruppen på baggrund af assistance til en politikreds efterforsket en initiativsag om skyldnersvig, som resulterede i fængsel og konfiskation. Sagen er beskrevet yderligere i et af de følgende afsnit.

Antallet af assistancer i 2011 afspejler den øgede opmærksomhed omkring finansiell efterforskning, og det er sporingsgruppens opfattelse, at kredsene fortsat bliver mere og mere opmærksomme på betydningen af den finansielle efterforskning og derfor i meget større grad end tidligere selv tager initiativ til at inkludere det i deres efterforskninger.

Sporingsgruppen har i forbindelse med assistancesagerne i 2011 bemærket et forøget behov for information fra udlandet, herunder især et behov for internationale forespørgsler vedr. aktiver/værdier, hvilket bekræfter sporingsgruppens opfattelse om, at aktiver/værdier oftere end tidligere synes at blive placeret uden for Danmarks grænser.

ÅRETS RESULTAT

	2007	2008	2009	2010	2011
Bankkonti	3.822.148	6.222.059	3.313.747	6.533.213	3.065.956
Biler	800.000	220.000	330.000	874.500	584.900
Både	0	600.000	600.000	0	0
Friværdi i fast ejendom	2.578.196	27.237.300	16.320.000	19.443.255	8.386.192
Friværdi i fritidshuse	0	0	0	650.000	0
Kapitalandele	0	0	0	25.000.000	14.500.000
Kontanter	0	0	2.671.000	917.300	85.000
Kunst og indbo	0	9.055.500	0	1.959.000	0
Motorcykler	0	0	100.000	150.000	0
Smykker og ure	0	0	6.625.000	525.000	0
Fly	0	0	0	0	12.000.000
Øvrige værdier	0	1.090.000	250.000	818.600	2.111.660
I alt	7.200.344	42.774.859	30.209.747	56.870.868	40.733.708

Dette bestyrker vigtigheden af et fortsat godt samarbejde mellem kredsene og sporingsgruppen omkring den finansielle efterforskning, således der gennem vidensdeling og kompetenceudvikling fortsat kan opretholdes en effektiv og tidssvarende indsats inden for finansiell efterforskning.

HÅNDBOG

På baggrund af de erfaringer som Sporingsgruppen har fået siden oprettelsen i 2007, blev der i løbet af året udarbejdet en håndbog om sporing, beslaglæggelse og konfiskation. Håndbogen indeholder en kortfattet beskrivelse af området og er tænkt som en inspirationskilde til brug for efterforskningen i de enkelte politikredse.

BESLAGLÆGGELSE AF FLY

Det mest spektakulære aktiv, som blev beslaglagt i løbet af 2011, var et nederlandsk indregistreret fly, som befandt sig i Danmark. Sagen udsprang af en henvendelse fra sporingsgruppens nederlandske samarbejdspartnere, som anmodede om, at det blev undersøgt, hvorvidt det pågældende fly befandt sig i Danmark.

Efter at have konstateret, at flyet befandt sig i Danmark, fremsendte de nederlandske myndigheder en anmodning om beslaglæggelse af flyet. Baggrunden for anmodningen var, at de nederlandske myndigheder havde mistænkt nogle personer for blandt andet dokumentfalsk og bedrageri. Mistanken rettede sig mod svindel i forbindelse med investeringsvirksomhed, hvor de muligt forurettede i Nederlandene og Belgien havde indskudt ca. 192 mio. euro i den omhandlede virksomhed. Efterforskningen havde vist, at én af de mistænkte personer ejede et fly, der var erhvervet med en del af udbyttet fra de mulige straffbare forhold.

På baggrund af anmodningen blev flyet beslaglagt i Danmark. Flyet er efterfølgende med mistænktets samtykke blevet solgt til en udenlandsk køber for et tocifret millionbeløb. Efter aftale med de involverede parter blev købesummen overført til de nederlandske myndigheder.

ASSISTANCE I RUFFERISAG FØRTE TIL INITIATIVSAG OM SKYLDNERSVIG

I sommeren 2010 indledte Sporingsgruppen assistance til en politikreds i en sag, hvor T var tiltalt for rufferi. Der var i anklageskriftet nedlagt påstand om konfiskation af godt 8 mio. kr. hos T.

Den 13. september 2010 blev rufferisagen procederet, hvorunder anklagemyndigheden påstod T dømt efter anklageskriftet. T var til stede og blev gjort bekendt med, at der ville blive afsagt dom i sagen den 20. september 2010, kl. 13.00.

I forbindelse med Sporingsgruppens efterforskning af T's økonomiske forhold kunne det konstateres, at T den 15. september 2010 havde meddelt sin bank, at T ønskede at hæve 300.000 kr. i kontanter på sin bankkonto. Den 16. september 2010 hævede T det nævnte beløb. Ved hævnningen blev saldoen på T's bankkonto nedbragt fra 372.178 kr. til 72.178 kr.

Efterforskningen viste endvidere, at personen A den 19. september 2010 havde underskrevet et lånedokument, hvori det var anført, at A lånte 200.000 kr. af T. Den 20. september 2010 udbetalte T 200.000 kr. til A. Pengene blev overført fra en bankkonto tilhørende et selskab, der var ejet af T.

Ved Retten i Odenses dom af 20. september 2010 blev T idømt 2 års fængsel for bordeldrift. Det blev endvidere bestemt, at der skulle konfiskeres 6.375.000 kr. hos T som udbytte. Ved Østre Landsrets dom af 1. juni 2011 blev T's straf nedsat til 1 og 6 måneders fængsel, ligesom konfiskationsbeløbet blev nedsat til 4.500.000 kr.

Den 30. september 2010 blev der foretaget ransagning af T's bopæl. Politiet fandt ingen kontanter. Samme dag blev et indestående på ca. 40.000 kr. på T's bankkonto beslaglagt.

Under fornyet ransagning af T's bopæl den 9. december 2010 beslaglagde politiet ca. 175.000 kr. i kontanter.

På baggrund af T's dispositioner blev der rejst tiltale mod T for skyldnersvig efter straffelovens § 283 ved forud for domsafsigelsen i rufferisagen, hvor der var nedlagt påstand om konfiskation af godt 8 mio. kr. hos T, at have hævet 300.000 kr. i kontanter samt ydet et lån på 200.000 kr. til A. Ved dom af 12. august 2011 fandt Retten i Lyngby det bevist, at T på tidspunkterne for de to omhandlede banktransaktioner måtte indse, at transaktionerne resulterede i en væsentlig forringelse af T's betalingsevne og dermed frembød en nærliggende risiko for forringelse af statskassens muligheder for at inddrive det konfiskationsbeløb og sagsomkostningsbeløb, som retten den 20. september 2010 traf afgørelse om. Retten fandt endvidere, at der var tale om usædvanlige dispositioner, der efter det foreliggende måtte antages at være et forsøg på at skaffe aktiver i ly for de kreditorkrav, der opstod som følge af dommen. T blev således fundet skyldig i skyldnersvig af særlig grov beskaffenhed. Byretten idømte T 6 måneders fængsel. Straffen blev fastsat som en tillægsstraf i forhold til rufferidommen. Endvidere blev det bestemt, at der skulle konfiskeres 425.700 kr. hos T.

T ankede dommen til landsretten. Ved Østre Landsrets dom af 21. december 2011 blev byrettens dom stadfæstet dog således, at der hos T konfiskeres 412.700 kr.

BESLAGLÆGGELSE MED BAGGRUND I HVIDVASKUNDERRETNING

I løbet af 2011 modtog SØK en række hvidvaskunderretninger angående transaktioner på konti registreret til dels A's ægtefælle, dels A's 8-årige søn. A var tidligere dømt for selskabstømning og havde på den baggrund en milliongæld til det offentlige. Endvidere var A udrejst af Danmark.

Hvidvaskunderretningerne viste blandt andet, at der månedligt blev indsat større kontantbeløb på ægtefællens konto, som herefter blev videreoverført til sønnens konto. En gennemgang af bevægelserne på sønnens konto viste efter sporingsgruppens opfattelse, at der var tale om et proformaarrangement, således at sønnens konto reelt tilhørte A.

Ved Københavns Byrets kendelse af 11. oktober 2011 blev det bestemt, at et eventuelt indestående på sønnens konto skulle beslaglægges til delvis sikkerhed for det offentlige krav mod A. Byretten fandt det således bevist, at kontoen – trods registreret til sønnen – reelt var ejet af A. På baggrund af byrettens kendelse blev der beslaglagt ca. 125.000 kr. på sønnens konto.

A kærede byrettens kendelse til Østre Landsret og gjorde i den forbindelse gældende, at kontoen tilhørte sønnen – og ikke A. Ved Østre Landsrets kendelse af 11. november 2011 blev byrettens kendelse stadfæstet.

SPORINGSGRUPPENS INTERNATIONALE ARBEJDE

CARIN

Sporingsgruppen er medlem af det såkaldte CARIN-netværk. CARIN er en forkortelse for Camden Asset Recovery International Network, og medlemmerne er praktikere fra politi- og anklagemyndighed i EU's medlemsstater, der beskæftiger sig med sporing, beslaglæggelse og konfiskation af udbytte. Herudover består netværket af observatører fra en række andre lande uden for EU. Netværket mødes én gang årligt.

EU

Sporingsgruppen er også repræsenteret i EU's såkaldte Asset Recovery Office-platform (ARO). Platformen består af nationale kontaktpunkter for de enkelte AROs. Kontaktpunkterne skal bl.a. gennem et øget samarbejde medvirke til den hurtigst mulige opsporing i hele EU af aktiver, der stammer fra kriminalitet. Platformen mødes to-tre gange om året.

En af de nye trends inden for de europæiske sporingsenheder er, at flere og flere europæiske lande har oprettet eller har besluttet at oprette et såkaldt Asset Management Office (AMO), som står for hele håndteringen af de beslaglagte effekter (opbevaring, transport, vedligeholdelse osv.). Et sådant kontor vil erfaringsmæssigt kunne friholde efterforskerne for en række administrative opgaver.

FN

Sporingsgruppen er også repræsenteret i FN's initiativ til sporing af udbytte fra korruption – UNODC's Open-ended Intergovernmental Working Group on Asset Recovery. Arbejdsgruppen fokuserer på opbygning af kapacitet til finansiel efterforskning – særligt i og omkring lande, der er udsat for korruption.

I tilknytning hertil har FN og Verdensbankens StAR-Initiative (Stolen Asset Recovery Initiative) sammen med Interpol etableret en Asset Recovery Focal Point-platform. Platformen er en sikret database med kontaktoplysninger til retshåndhævende myndigheder i – indtil videre – 74 lande, der kan kontaktes døgnet rundt for at besvare hastende forespørgsler i tilfælde, hvor der er risiko for at miste sporet af udbytte fra korruption. Sporingsgruppen er Danmarks kontaktpunkt.

Målene for 2012 for afdelingen for finansiel efterretning og efterforskning

Afdelingen for finansiel efterretning og efterforskning vil også i 2012 fokusere på løsningen af vores kerneopgaver. Vi vil tage initiativ til en række nyskabelser, der skal understøtte dette.

HVIDVASKSEKRETARIATET

Hvidvasksekretariatets kerneopgave er at bidrage til en styrket national indsats mod hvidvask af udbytte fra strafbare forhold og terrorfinansiering gennem rettidig behandling, analyse og videreformidling af modtagne hvidvaskunderretninger samt samarbejde med virksomheder omfattet af hvidvaskloven, politiet og andre offentlige myndigheder.

Et andet hovedmål for Hvidvasksekretariatet er at bidrage til en styrkelse af det internationale samarbejde om bekæmpelse af hvidvask og finansiering af terrorisme.

I 2012 vil vi fokusere på fire strategiske pejlemærker, der skal understøtte opfyldelsen af disse kerneopgaver:

- Vi vil fuldføre en digitalisering af Hvidvasksekretariatet.
- Vi vil udvide vores compliancearbejde over for virksomheder omfattet af hvidvaskloven og spilleloven, og herunder bl.a. fokusere på at styrke samarbejdet med Spillemyndigheden og etablere et samarbejde med realkreditbranchen og Dansk Boldspil Union.
- Vi vil deltage aktivt i forhandlingerne om vedtagelsen af FATFs nye rekommandationer, EU's nye hvidvaskdirektiv og de efterfølgende ændringer af hvidvaskloven.

SPORINGSGRUPPEN

Kerneopgaven for Sporingsgruppen er at efterforske pengesporet i sager om kompliceret økonomisk kriminalitet for at spore, beslaglægge og konfiskere udbytte fra kriminalitet. Denne finansielle efterforskning har afgørende betydning, når vi forsøger at fratage de kriminelle deres motivation for at begå økonomisk kriminalitet. Forbrydelser skal nemlig ikke kunne betale sig.

I 2012 vil vi have særligt fokus på tre områder for at understøtte løsningen af disse kerneopgaver:

- Vi vil indlede assistance til politikredsene i mindst ti sager.
- Vi vil tilbyde alle politikredse at holde lokale oplæg med introduktion af vores håndbog om sporing (afsluttet senest medio 2013).
- Vi vil arbejde for at etablere kursusaktiviteter om sporingssamarbejde for politi og anklagemyndighed.

ANKLAGEMYNDIGHEDEN

Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet,
Bryggervangen 55, 3.,
2100 København Ø